

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, SPALIS — OCTOBER 4, 1983

Nr. 196

Aušra Nr. 34(74)

Keturiasdešimt metų

(Tęsinys)

1905.V.1 caro įsakymu leista Lietuvos pradžios mokyklose dėstyti lietuvių kalbą. Po 1905 m. leista dėstyti lietuvių kalbą ne tik pradžios, bet ir aukštesnėse mokyklose. Tačiau lietuvių kalbos mokytojus turėjo samdyti ir apmokėti patys mokinių tėvai. Užtat daugely aukštesniųjų mokyklų lietuvių kalba nebuvo dėstoma. Dar 1913 m. Šiaulių ir Palangos gimnazijų mokiniai už lietuvių kalbos pamokas turėjo patys užsimokėti.

1906.X.5 buvo suteikta teisė valstiečių luomo vaikams be leidimo stoti į mokyklas. 1905.X.5 panaikintas 1864 m. draudimas mokyklose tarpusavy kalbėtis gimtąja kalba.

Caro valdžia, atsigavusi nuo 1905 m. revoliucijos smūgių, kazokų pagalba Lietuvon sugrąžino ne tik policininkus, viršaičius, bet ir atleistus mokytojus rusus. Senoji nutautinimo sistema iš dalies vėl grįžo į Lietuvos mokyklas. 1915 m. Lietuvoje, dar rusams valdant, iš bendro 1134 pradžios mokyklų mokytojų skaičiaus lietuvių buvo 275 (virš 24%), o Suvalkijoje jau dirbo 71% lietuvių mokytojų (1, p.165).

Švietimo draugijų mokyklos. Po 1905 m. revoliucijos išleista įstatymai, kurie palengvino draugijų steigimą. Tuomet pradėjo organizuotis lietuvių švietimo draugijos, kurios ėmė steigti pradžios mokyklas, gimnazijas, amatų mokyklas ir kitokias. Pirmiausia įsteigė Suvalkijoje 1906 m. „Žiburio“ draugija (Steigėjai kunigai M. Gustaitis ir J. Staugaitis); vėliau (irgi 1906 m.) Kauno gub. „Saulės“ draugija (steigėjas ir ilgametis jos pirmininkas kun. K. Olšauskas) ir paskiausiai Vilniuje — „Ryto“ draugija 1913 m. (steigėjai A. Smetona, J. Basanavičius, kun. Mironas ir kt.). Draugijoms buvo leista veikti tik gubernijų ribose.

(Bus daugiau)

Mondale pirmąja demokratų tarpe

Washingtonas. — Ateinančiais 1984 m. įvyks prezidento rinkimai. Jų kampanija prasidėjo gan anksti. Nors respublikonų partija oficialiai kandidatų dar neturi, prezidentas Reaganas dar nepaskelbė savo kandidatūros, demokratų jau kuris laikas turi šešis pasiūlymus kandidatams. Jų gali būti daugiau.

Tarp demokratų kandidatų stipriausiu laikomas buvęs senatorius, buvęs viceprezidentas Walter Mondale. Šeštadienį jis stipriai pasirodė Maine valstijos demokratų konferencijoje, kur įvyko vadinamas „šiaudinis balsavimas“. Augusta miestam suvažiavo 1,849 demokratų partijos aktyvistų iš įvairių miestų, apskričių ir įkaimų komitetų. Balsuojant Mondale gavo 51 nuos. balsų. Stipriai pasirodė Kalifornijos sen. Alan Cranston, gavęs 29 nuos. Pietinės Karolinos sen. Ernest Hollings liko trečias su 11 nuos.

Visus nustebino menkas

„Žiburio“ draugija 1906 m. įsteigė dvi pradžios mokyklas. Ligi I pasaulinio karo „Žiburys“ viduriniškai išlaikė 7-9 pradžios mokyklas, įsteigė mergaičių progimnaziją Marijampolėje. Rūpinosi progimnazijos steigimu ir Seinuose, bet negavo valdžios leidimo. Vokiečių okupacijos metu (1915-1918 m.) „Žiburio“ draugija įsteigė gimnazijas Marijampolėje, Seinuose, Prienuose, Šakiuose ir kt.

Pradžios mokyklų daugiausia išlaikė „Saulės“ draugija. 1908 m. išlaikė 45 mokyklas, 1910 m. — 40 mokyklų, bet 1912-1913 m. teišlaikė 34 mokyklas, kuriose dirbo 42 mokytojai lietuviai. Be pradžios mokyklų „Saulės“ draugija steigė dviklases mokyklas, 1911 m. įsteigė mokytojų ir buhalterijos kursus Kaune. 1915-1918 m. draugija steigė ne tik pradžios mokyklas, bet įsteigė ir daug gimnazijų: Kaune, Panevėžyje, Ukmergėje, Utenoje ir kt. 1919 m. jau išlaikė 10 gimnazijų bei progimnazijų, kuriose mokėsi daugiau kaip 1600 mokinių (1, p.472).

„Ryto“ draugija savo veiklą plėtė daugiausia Vilniaus krašte: steigė pradžios, specialias ir aukštesnias mokyklas. 1915 m. ji išlaikė 8 pradžios mokyklas. Norėjo steigti mokytojų seminariją, bet valdžia nedavė leidimo. Tik 1919 m., vokiečių okupacijos metu, įsteigė Vilniuje mokytojų kursus, kurie vėliau virto mokytojų seminarija. Be šių 3 draugijų dar veikė liberalios (kairiųjų pažiūrų) visuomenės „Šviesos“ draugija, įsteigta 1906 m., steigėjai K. Grinius ir kt. Ji išlaikė dvi pradžios mokyklas, Marijampolėje suorganizavo mokytojams ruošti kursus. Valdžiai nepatiko šios draugijos veikla, ir 1908 m. ją uždarė.

Visose šiose privatinėse draugijose išlaikomose mokyklose dėstomoji kalba buvo lietuvių.

Amerikos moterims kovojant dėl lygių teisių, dvi įtakingos moterys posėdyje New Yorke. Britanijos premjerė Margaret Thatcher kalbasi su Indijos premjere Indira Gandhi.

Maskva pradėjo taikos ofensyvą

Maskva. — Visoje Sovietų Sąjungoje šeštadienį įvyko valdžios organizuojamos taikos demonstracijos, smerkiančios Ameriką už planus išdėstyti Europos bazėse 572 vidutinio nuotolio raketas. Jų išdėstymas turi prasidėti gruodžio mėnesį. Maskva tikiai sukelti plačias demonstracijas visame pasaulyje, ypač Europoje, kur vedama plati „taikos agitacija“.

Vakarų Vokietijoje demonstracijos turi prasidėti šį mėnesį. Įvairios aktyvių grupės Vokietijoje jau ruošia bazių blokadą, „mirimų vaidinimus“. Bus protesto žygiai prie JAV diplomatinio atstovybių, prie ginklų sandėlių. Organizatoriai tikiai, kad vyriausybė bandys dalyvius suiminti ir tuo sukels prieš raketai atvežimą dar platesnius gyventojų sluoksnius.

Maskvoje šešios didžiulės minios atskirais maršrutais susirinko į Gorkio parką. Radijas skelbė, kad dalyvavo pusė milijono žmonių, nors užsienio stebėtojai rašo, kad buvo apie 100,000. Svarbiausią kalbą parke pasakė astronautė Valentinė Tereškova, pabrėžusi, kad „liaudis susirinko paremti taikingą sovietų vyriausybės ir partijos politiką, pakelti savo balsą prieš beprotiškas ginklų lenktynes“.

Pagal NATO valstybių planą, palaipiniui Europoje bus įrengtos 464 skriejančios raketos ir 108 Pershing raketos. Po įvairių pasiūlymų Ženevos derybose prezidentas

kandidato „endoravimui“. Sen. John Glenn gavo 470,367 naujų balsus. Jo valstijos Ohio unių federacija balsavo už Mondale, kuris gavo 12,956, 738 balsus.

Tarp šių ankstyvų Mondale laimėjimų labai svarbus Nacionalinės švietimo Sąjungos pareiškimas praėjusią savaitę. Ši Amerikos mokytojų organizacija penktadienį patvirtino, kad jos nariai aktyviai remia Mondale rinkimų kampanijoje, dirbs jo komitetuose ir ragins visus už jį balsuoti. Mokytojai, paprastai, turi daug atstovų demokratų partijos konvencijose ir vasarą prieš rinkimus praleidžia dirbdami savo kandidato naudai.

Reaganas siūlė apriboti planuojamų raketų skaičių, ypač Pershing raketų. Tų raketų Maskva daugiausia bijo. Paskutinis Andropovo pasiūlymas buvo: sumažinti sovietų raketų skaičių Europoje iki 162 su 486 branduoliniu užtaisais. Tai būtų šešis kartus daugiau užtaisų negu jų turi Prancūzija ir Britanija, su kurių branduoliniais ginklais Maskva sakosi norinti suderinti savo branduolines jėgas. Andropovas siekia, kad Europoje nebūtų nė vienos naujos JAV raketos. Savo pareiškime jis ragino „taikos mylėtojus“ Europoje kovoti prieš naujų ginklų išstatymą.

Rugsėjo 14 Maskvoje su užsienio korespondentais susitiko pirmasis užsienio reikalų ministro pavaduotojas G. Kornijenko. Jis pabrėžė, kad į derybas reikėtų įtraukti ne tik raketas, bet ir lėktuvus, branduolinių ginklų nešėjus. NATO šalis turintys 857 tokius lėktuvus Vakarų Vokietijoje ir Britanijoje. Dar 650 lėktuvų nešėjų yra lėktuvnešiuose prie Europos krantų. Prancūzija šalia savo 98 raketų turi ir 44 bombonešius, pasakė Kornijenko. Jis paneigė sovietų pranašumą vidutinio nuotolio priemonėse.

Paklaustas, kodėl sovietai derybose nerodo lankstumo, ministeris atsakė, kad „mūsų lankstumas turi ribas — jas diktuoja valstybės saugumo interesai. Kartus nusivylimas laukia tų, kurie viltys, jog Sovietų Sąjunga, kaip sakoma, likus penkioms minutėms iki vidunakčio, ims ir išsižadės savo principinių pozicijų — sutiks, kad būtų dislokuotas Europoje tam tikras naujų Amerikos raketų skaičius ir sutiks neatsižvelgti į Anglijos ir Prancūzijos branduolines priemones. To nebūs nei likus penkioms minutėms, nei vienai minutei iki vidunakčio, nei po vidunakčio, pasakė Kornijenko.

— Bonoje demonstravo Vokietijos plieno ir laivų statybos darbininkai, protestuodami prieš valdžios ekonominę politiką. Bijoma, kad plieno pramonė ir laivų dirbtuvės praras 45,000 darbų. — Marselio mieste, tarptautinėje mūgėje, prie JAV ir Alžiro skyrių sprogo bomba, žuvo viena moteris, sužeista 27.

Bus atidėtas vizitas Filipinuose?

Manila. — Filipinų prezidentas Marcos pirmą kartą pasakė amerikiečiams žurnalistams, kad pats prezidentas Reaganas turi nuspręsti, ar jis gali saugiai aplankyti Filipinus. Šeštadienį Marcos paskelbė, kad opozicijos vadą Benigno Aquiną nužudė komunistų samdytas žmogžudys.

Vis daugiau amerikiečių mano, kad prezidentas Reaganas neturėtų sustoti Filipinuose. Jeigu Aquinas buvo nužudytas gerai saugomam Manilos aerodrome, tai ten nesaugu ir JAV prezidentui. Jeigu opozicijos vadą nužudė valdžios agentai, tai Reaganui nereikėtų tokios valdžios lankyti, kalba komentatoriai.

Kai kurie Baltųjų Rūmų pareigūnai mano, kad prez. Reagano kelionė į Filipinus reikėtų atidėti iki pavasario, kada prezidentas vyks į Kiniją. Lapkričio mėn. prezidentas lankys Japoniją ir Pietų Korėją.

Filipinuose toliau tęsiasi demonstracijos prieš Marcos režimą. Šveicarų laikraštis „Tribune de Geneve“ rašo, kad mišres opozicijos vadas Aquino pasidarė Marcos valdžiai pavojingesnis dabar, kai jis negyvas, negu buvo gyvas.

Lenkas skundžiasi

New Yorkas. — Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje kalbą pasakė Lenkijos prezidentas Henryk Jablonski. Jis gynė savo valdžios politiką „Solidarumo“ atžvilgiu ir kaltino Ameriką, kuri vadovaujanti Vakarų kampanijai prieš Lenkiją. Amerika baudžia Lenkiją įvairiomis sankcijomis už nuodėmes, kurių Lenkija nepadarė, pasakė Jablonski.

Iranas išsiurbia kalinių kraują

Paryžius. — Tarptautinė Žmogaus Teisių federacija paskelbė kaltinimus Iranui, kuris kalėjimuose naudoja negirdėtus kankinimus. Vyksiant karui su Iraku, Irano valstybės prokurorai turi teisę įsakyti kalėjimų viršininkams išsiurbti kraują iš mirti pasmerktų kalinių. Kraujas siunčiamas į karinės ligoninės sužeistiesiems gydyti.

Bona nepripažįsta Lietuvos pavergimo

Chicago. — Praėjusį šeštadienį, Spalio 1 d., išspausdinome Eltos išsiuntintą pareiškimą apie Britanijos vyriausybės pažiūrą į Pabaltijo valstybių diplomatus ir į Pabaltijo valstybių prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Britų vyriausybė oficialiai yra pareiškusi, kad ji Pabaltijo valstybių aneksijos nepripažįsta ir laikosi nuomonės, kad jokie administraciniai organai neturi teisės skirti Lietuvos, Latvijos ar Estijos diplomatus atstovus. Nėra jokios autoritetingos instancijos. Britų vyriausybė neturi intencijos pripažinti Pabaltijo įjungimą „de jure“.

O kaip su Vakarų Vokietijos vyriausybe? Mūsų spaudoje jau ne kartą minėtas Europos Parlamento narys dr. Otto von Habsburg rugsėjo mėn. šiuo klausimu rašo Reston, Virginijoje, gyvenančiam

dr. Andriui Vytautui Valiūnui, su kuriuo ji riša asmeninius ryšius. Pasiremdamas Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministerijos raštu, dr. Otto von Habsburg praneša, kad Bonos vyriausybė pažiūrą į Hitlerio-Stalino nepuolimo pakta, pasirašytą 1939 rugpjūčio 2 d., yra ši: šis nepuolimo paktas Vokietijos vyriausybės nesaisto (nicht rechtsgültig ist). Ši sutartis negaliojanti tapo jau nuo karo su Sovietų Sąjunga pradžios. Todėl nereikėjo nė jokio specialaus Vokietijos vyriausybės pareiškimo. Panašiai užsienio reikalų ministeris atsakė 1980 m. spalio 30 d. Vakarų Vokietijos parlamente į Luneburgo atstovo Horst Schroederio paklausimą (Klausimas Nr. 115).

Kas liečia Pabaltijo valstybių prijungimą prie Sovietų Sąjungos, kaip žinoma, Vokietijos vyriausybė šios aneksijos nepripažįsta. (Anerknt die Bundesregierung nicht). Vyriausybė tai yra pakartotinai pareiškusi, ypač Vokietijos Bundestage. Pavyzdžiui, užsienio reikalų ministeris tai pareiškė 1970 m. spalio 9 d., o taip pat, į klausimus atsakydamas, tai pasakė ponias valstybės ministras dr. Hamm-Brucher 1979 lapkričio 9 d. ir 1980 spalio 16 d.

Irano grasinimai Jungtinėse Tautose

New Yorkas. — Irano užsienio reikalų ministeris Akbar Velayati pasakė kalbą Jungtinėse Tautose. Jis pakartojo Irano įspėjimą, kad Hormuzo sąsiauris bus uždarytas, jei Persų įlankos šalys naudos šį jūros kelią vežti ginklams ir Iraką. Jis paminėjo Prancūziją, kuri parduoda Irakui modernius ginklus, kuriais žudomi nekalti Irano gyventojai, moterys ir vaikai. Prancūzija bus atakings už padarinius, jei ji duos Irakui modernių Super Etendard lėktuvų ir Exocet raketų.

Žiniomis iš Prancūzijos, vyriausybė nutarusi atidėti modernių lėktuvų išsiuntimą į Iraką. Spaudimas Prancūzijai ateina iš įvairių šalių, kurios gauna naftą iš Persų įlankos. Jungtinės Tautos kalbėjo ir Irako ministeris Tariq Aziz. Jis skundėsi, kad Iranas atmeta visus pasiūlymus užbaigti karą, siūlymus skelbti karą paliaubas. Iranas vis skelbia, kad jis kariaus, kol okupuos Irako teritoriją ir pakeis vyriausybę, pasakė Aziz.

Irano spauda rašo, kad Irano karo aviacija turėtų pulti uostus, iš kurių ginklai pasiekia Iraką. Persų įlankoje toks uostas yra Kuvaite, o Raudonojoje jūroje — Akaba, kuri priklauso Jordanui.

KALENDORIUS

Spalio 4 d.: Pranciškus Asyž., Aura, Mąstautas, Eivyde.

Spalio 5 d.: Placidus, Karolina, Palemonas, Gilda.

Saulė teka 6:49, leidžiasi 6:29.

ORAS

Debesuota, su pragiedruliais, temperatūra dieną 65 l, naktį 50 l.

Dažnai kalėjimų viršininkai išsiurbia kraują iš tokiems kaliniams, kurie nenuteisti mirti. Jie netekę kraujo miršta kalėjime.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

JAUSMŲ IR PROTO LIGOS

Kraujuje esąs cukrus įtakoja smegenų veiklą ir talkina protavimui bei jausmų tinkamai veiklai. Mediciniška tiesa

Amerikiečių dantų gedimas yra dažniausiai jiems pasitaikanti liga. Širdies ir kraujagyslių ligos nužudo daugiau žmonių, negu visos kitos ligos. Šio krašto žmonių didžiausia sunkenybė yra jausmų (emocijų, asmenybės) ir proto ligos. Tokie ligoniniai ligoninėse užima daugiau vietos, negu bet kuria kita liga sergantieji. Atsimintina, kad proto ligoniniai serga ilgiau už kitomis ligomis negaliojančius.

Jausmų ir proto ligų priežastys

Įvairios ir gausios yra proto ligų priežastys. Yra tikrai žinoma, kad kai kurios tokios ligos atsiranda dėl kūno esamos blogos medžiagų apykaitos, dėl maisto medžiagų trūkumo ir dėl klaidingos mitybos.

Sigmund Freud susekė sėkmingesni jausmo (emocijų) ir proto neigiamų tvarkymą. Jis išdirbo psichoanalizės techniką. Taip gydančiai atnaujinti pacientų viesa mediciniškai istorija per daugelį apsilankymų pas gydytoją, tų ligų specialistą. Per tuos vizitus pacientas kalba tokiu būdu gydytojiui.

Pirmo tokiu psichologinio gydymo paciento kūnas turi būti mediciniškai ištyrtas. Jau ir Freudas tokio ištyrimo reikalavo kiekvienam savo pacientui. Būdamas gydytojas, jis gerai žinojo, kad kai kurios iš paviršiaus atrodančios proto ligos gali turėti fizinę priežastį. Sakysim, smegenys auglys ar vidaus sekrecijos liaukų netvarka.

Laikui bėgant gera dalis gydytojų pamiršo Freudo mokslo dalį ir nekreipia į kūnišką proto ligų priežastį. Per paskutinius kelis dešimtmečius susikaupe mediciniškais faktais, parodo, kad vien freudiško "kalbėjimo gydymo" (psichoanalizės) nepakanka. Daugelį proto ligų toks gydymas nepažado. Buvo pastebėta, kad daugelis tokių ligų turi prigimtą ar įgytą biocheminį trūkumą ar nepakankamumą. Sakysim, padidinta veikla gūžio liaukos (thyroid gland) sukelia žmogui taip didelį baimingumą ir sujaudinamumą, kad žmogus tampa proto ligoniu. Arba vėl, suskilus asmenybė (schizophrenia) — dažniausia ir sunkiausia proto liga nesutvarkoma Freudo vartotais būdais. Per paskutinį pusimtį metų šių ligonių neperdidelis skaičius buvo pagydytas naudojant elektros srovę (electro-shock therapy). Paskutiniu metu tokią ligą gydytojai mėgina gydyti didėlimis vitaminų dozėmis ir atitinkamu maistu.

Kraujuje cukrus ir proto ligos

Yra gydytojų, kurie sėkmingai gydo kai kurias asmenybės negeroves reikiama maistu. Toks biochemikas dr. George Watson pastebėjo, kad žmogaus asmenybė tikrai keičiasi jo kraujuje per daug sumažėjus cukriui. Cukraus kiekį kraujuje tvarko žmogaus kūne vykstančios cheminės reakcijos. Jos kiekvieno žmogaus yra skirtingos. Imkim du žmones su skirtingomis. Jiedviems davus tokio pat maisto tą patį kiekį — po to maisto suviršinimo — jiedu turės

skirtingą cukraus kiekį savo kraujuje.

Kraujuje cukrus

Kraujuje normaliai cukraus turi būti nuo 65 iki 110 mg procentų. Jis yra ištirpęs kraujuje ir yra pristatomas kiekvienai kūno celiui. Cukrus kraujuje yra labai svarbus sveiko proto palaikimui, nes smegenų veikla labai svarbi protavimui, o smegenys savo darbui energiją gauna iš kraujuje esamo cukraus.

Tą energiją smegenys gauna iš kūno celėse sudeginto (oksiduoto) cukraus. O celės sudaro viso kūno įvairius audinius, o audiniai — organus: širdį, plaučius, raumenis, smegenis, kaulus, kraujagysles, odą...

Kraujuje esąs cukrus vadinasi gliukoza (glucose). Gyvenime gryna gliukoza yra meduje, vynuogėse ir labai retai kitokiame maiste. Kūnas gauna savam kraujui cukrų iš chemiškai pakeisto kitos rūšies cukraus: vaisių cukraus (fructozės), pieno cukraus (lactozės) ir iš angliavandžių (miltinių — krakmolinių valgių). Angliavandiniai dar kitaip vadinasi karbohidratai (carbohydrates): miltiniai — krakmoliniai valgiai, javai, miltai, krakmolai, javainiai (cerealai), nendrių cukrus, bulvės... Taip pat kūnas gauna cukraus iš kai kurių baltymų: mėsos, žuvies, kiaušinio baltymo.

Jausmai (emocijos) ir cukrus

Jei kūno celės negauna pakankamai cukraus, jos degina (oksiduoja) riebalus gauti energijos. Tik smegenys — jų celės — tas žmogaus kompiuteris negali taip elgtis: smegenys energiją turi gauti tik iš cukraus. Todėl smegenims yra labai svarbus cukraus kiekis kraujuje.

Atsiminkime, kad smegenų svarbą sudaro tik viena penkisdešimtoji kūno svorio dalis, o sunaudoja vieną ketvirtį viso kūno esamo cukraus. Todėl, jei kraujuje yra sumažintas cukraus kiekis ir dėl to smegenys negauna savo veiklai reikiamo cukraus (gliukozės) kiekio, tada smarkiai kinta žmogaus jausmai (asmenybė): žmogus gali netekti normalios jausmų kontrolės. Tas pirmiausia pasireiškia nervinimusi, nusiminimu, neišaiškinamu verkimu ir palinkimu piktadarybėn — viską kas aplinkoje sutinka, ardyti. Gali toks negerumas prieiti iki psichozės.

Kaip cukrus atsiranda kraujuje

Žmogaus normalus valgis turi angliavandenių (miltinių — krakmolinių medžiagų) ir baltymų (proteinų). Suvalgyti

Beveik šimtmetis Antanas Kazaitis stiprinasi sveiku maistu Alvedo užkandėje.

Nuotr. M. Nagio

Sodybių mok. Sofija Gedvilienė vaivasi skania, liepuviška užkandą Sodybos pažmonyje.

Nuotr. M. Nagio

angliavandeniai labai greitai yra paverčiami į kraujo cukrų (gliukozę). O iš suvalgytų baltymų kūnas tik palengva padaro cukrų. Tas toks cukrus yra sandėliuojamas kepenyse — formoje tam tikros rūšies cukraus — vadinamo glycogenu (kepenų cukrus). Kai kūnas iš miltinių — krakmolinių valgių gautą cukrą (gliukozę) sunaudoja, tada kepenys išleidžia į kraują savo cukrų (kaip atsarginį) ir jis yra paverčiamas į gliukozę (kraujo cukrą).

Vieni baltymai negali paverčiami kraujuje cukrų, nes energija tokiam iš baltymų cukraus (gliukozės) pagaminimui turi būti gaunama gliukozės, kuri, kaip minėta, gaunasi iš angliavandenių (miltinių — krakmolinių valgių).

Todėl žmogus turi su baltymais (mėsa, žuvis, kiaušinio baltymas, pieno gaminiai, ankštinės daržovės — javiai...) valgyti ir angliavandenių (miltinių — krakmolinių valgių): duona, bulvės, javainiai... (Tik taip valgant mišrų maistą dalis baltymų yra paverčiama į kepenų cukrų (glycogen). Toks cukrus sudaro cukraus sandėlį kūne (kepenyse sandėliuojamas) ir reikalingi esant, trūkstant kraujuje cukraus (iš miltinių valgių gauto) yra panaudojamas. Taip yra palaikomas normalus cukraus kiekis kraujuje. Toks normalumas svarbus normaliam smegenų darbui.

Dabar kiekvienam bus aišku, kad reikia per visą gyvenimą valgyti tinkamai: su balansuotą angliavandenių (miltinių — krakmolinių) ir baltymų kiekį, norint išvengti jausminių-emocinių negeručių, atsirandančių pasekoje sumažėjusio cukraus kiekio kraujuje.

Atsargiai su visokiomis dietomis

Visi gydytojai žino, kad tie asmenys darosi nervuoti ir nusiminę, kurie numetimus perdidelio svorio laikosi dietos mažai turinčios krakmolinių valgių ir nedaug cukraus. Aišku, kad tokie žmonės nevinais ir nusimena dėl per mažo cukraus kiekio jų kraujuje. Negerai, kad mažai kas, įskaitant ir kai kuriuos gydytojus, kreipia dėmesį į tokių žmonių maisto sąryšį su jų nervuotumu.

Kraujuje esamo cukraus sunaudojimas

Nemanykite, kad kraujuje esamo cukraus panaudojimas gauti energijos yra paprastas dalykas. Ne! Jis yra labai sudėtingas. Žmogaus kūnas taip sudėtingai patvarkė šį reikalą, kad tik neseniai mokslas suprato, kas darosi kūne, kol cukrus yra paverčiamas energija, kol celės tuomi cukrumi pasinaudoja.

Čia skaitytas prašomas susikaupti ir įsidėmėti, kas seka. Kraujo cukrus kūne nesudega (nesioksiduoja) tiesiogiai. Pirmo to cukrus skyla į tarpines medžiagas (intermediates). Tų cukraus skilimo medžiagų dvi: 1. svarbiausios yra acetatas (acetate, arba acetyl coenzyme A) ir 2. oxaloacetatas (oxaloacetate, arba triumpai: O-acetate).

Taigi kraujuje esąs cukrus skyla pagrindiniai į chemikalių

gamintas acetatas išeina iš kepenų į kitus kūno organus, kurie acetatą paverčia į energiją.

Dabar aptarsime svarbiausią darbą smegenyse. Smegenys acetatą paverčia į energiją pagėgia tik kraujo cukraus pagalba. To cukraus (gliukozės) skilimo (oksidacijos) pasekoje atsiranda įvairios medžiagos. Viena jų vadinasi Pyruviate.

Išsina, kad smegenyse atsirandantis energijos kiekis, kurį smegenys gauna iš acetato, priklauso nuo cukraus (gliukozės) kiekio kraujuje.

Išvada. Neapleiskime kelio dėl takelio. Neišlyskime iš normalios mitybos kelio dėl vienokio ar kitokio mažiau svarbaus dalyko. Valgykite pakankamai ne tik miltinių valgių, bet ir baltymų, mėsos, pieno gaminių, žuvies, kiaušinio baltymo, ankštinių javų — daržovių, ypač sojos pupelių. Šioje srityje dažnas pensininkas apsidėdžia — mėgina gyventi vien miltiniais ir krakmoliniais valgiais. Būtinai, kaip jau sužinojome, reikia naudoti pakankamai ir baltymų. Tik tada mūsų smegenys pajėgs normaliai veikti. Tada ir mūsų jutimai pajėgs būti žmoniški.

Kepenyys yra didžiausias ir sudėtingiausias cheminis fabrikas

Kepenyys yra pagrindinis organas kūne, kuris riebalus paverčia acetatu. Bet kepenys labai mažai acetato panaudoja energijai. Todėl kepenyse pa-

MOSŲ KOLONIJOSE

Worcester, Mass.

KVIEČIAME Į RENGINIUS

Šveč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo — Putnamo seselių rėmėjų skyrius kartu su seselėmis spalio 23 d., sekm., 1 val. p. p. Maironio parko didžiojoje salėje rengia pietus ir koncertą. Meninę programą atliks Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras. Dirigentas muz. Zigmars Snarskis. Akompanuos pianistė Olga Keršytė. Skanūs pietūs pagamins patios rėmėjos. Seseles svečius pavaišins lietuviška rugine duona, kurios bus galima įsigyti ir į namus parsinešti. Pajamos skiriamos seselių darbams paremti.

Šv. Kazimiero parapijos vyrų choras atliks programą ir spalio 15 d., šešt., 7 val. vak. Maironio parko patalpose įvykstančio lietuvių kultūrinės radijo programos "Aušra" renginyje. Choras turi paruošęs platų gražių dainų repertuarą ir čia atliks programą skirtinga nuo ankščiau minėtų seselių renginio programos. Rengėjai kviečia visus dalyvauti šiame renginyje.

Abu renginiai yra svarbūs mūsų tautiniam ir kultūriniam gyvenimui. Visų lietuvių pareiga jungtis į tuos darbus ir remti tuos darbus dirbančius.

PAKEISTAS PROGRAMŲ LAIKAS

Nuo rugsėjo 7 dienos lietuvių kultūrinės radijo programos "Aušra" pakeistas laikas. Trečiadienį vakarais programa transliuojama nuo 8 — 9 val. Penktadienį vakarais nuo 7:30 — 8:30 val. Įsidėmėkite.

PRADĖJO MOKSLO METUS

Lituanistinė mokykla mokslo metus pradėjo rugsėjo 17 dieną, šeštadienį, tose patiose patalpose, kaip ir praėjusiais metais. Tėvų komitetas, mokyklos vedėja ir LB valdyba prašo tėvelius, turinčius mokyklinio amžiaus vaikų, atvežti juos šeštadieniais į lituanistinę mokyklą. Pamokos kiekvieną šeštadienį prasideda 9:30 val. ryte. Informacijos teikia mokyklos vedėja Joana Dabrilienė, tel. 755 — 9486.

J. M.

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION			
1. TITLE OF PUBLICATION		2. PUBLICATION NO.	3. DATE OF FILING
DRAUGAS, THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY		16100000	9-29-83
4. FREQUENCY OF ISSUE		5. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE	
Daily, except Sundays, Mondays, Legal Holidays, day after Christmas and New Year's Day		About \$260 \$50.00	
6. COMPLETE MAILING ADDRESS OF THE HEADQUARTERS OF GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHER (Not printer)			
4545 East 63rd Street, Chicago, Ill. 60629			
7. COMPLETE MAILING ADDRESS OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This must NOT be blank)			
Lithuanian Catholic Press Society, 4545 East 63rd St., Chicago, Ill. 60629			
8. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESSES OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This must NOT be blank)			
Publisher: Lithuanian Catholic Press Society, 4545 East 63rd St., Chicago, Ill. 60629			
Editor: J. Gervais, 110 - 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629			
Managing Editor: J. Gervais, 110 - 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629			
9. OWNERS (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated. (This must be completed.)			
FULL NAME COMPLETE MAILING ADDRESS			
10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION			
A. TOTAL NO. COPIES (Net Press Run)		B. PAID CIRCULATION	
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales		1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales	
2. Mail Subscriptions		2. Mail Subscriptions	
C. TOTAL PAID CIRCULATION (Sum of B. 1 and B. 2)		D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS	
E. FREE DISTRIBUTION (Sum of D. 1 and D. 2)		F. COPIES NOT DISTRIBUTED	
G. TOTAL (Sum of B. 1, B. 2, D. 1, D. 2, E. 1, E. 2, and F. 1)		H. COPIES NOT DISTRIBUTED	
I. TOTAL (Sum of B. 1, B. 2, D. 1, D. 2, E. 1, E. 2, and F. 1)		J. TOTAL (Sum of B. 1, B. 2, D. 1, D. 2, E. 1, E. 2, and F. 1)	

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL. Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$50.00 Foreign countries \$50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesučiūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytos adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumeratora mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Savitinis (Šeštad.pried.)	\$30.00	\$19.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesunaudoję straipsnių neaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūniamos gavus prašymą.

Laikykimės žmogui būtiną gyvenimo dėsnių — mišraus maisto. Tada mažiau patys kentėsime ir ne taip stipriai kitus skriausime.

Pasiskaityti. Gary Null: Body Pollution. Arco, New York.

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ

DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Fields, Ill.
Tel. 748-0033
Valandos pagal susitarimą

Dr. Peter T. Brazio ofisą perėmė

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849

Val.: pirm. ir penkt. 12-5; antr. ir ketv. 12-6:30; šešt. tik susitarus.

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIA
Valandos pagal susitarimą

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvės gydytojas
3925 West 59th Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: Olympick 2-4159

DR. P. KISIULIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIA
2636 W. 71st Street
Prima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. JONAS MAZEIKA

DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

Ofs. Tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
o-8 antr. 12-6; penkt. 10-12. 1-6

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS —
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
I mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Juozas Meškauskas ofisą perėmė

T. RAMA, M.D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Tel. 434-1818 ir 476-3344
Res. 852-0869
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.p.p. Tik susitarus

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofiso tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt. valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-6; šeštadieniais pagal susitarimą

“Draugas” mus nuolat lanko —

ATEIKIME Į “DRAUGO” ŠVENTĘ

Teisingai sakoma, kad brangaus asmens ar dailio pasigendi, kai jo netenki. Taip yra su tėvais — vaikais, vyru — žmona, broliais — seserimis, artimais bičiuliais, idėjos draugais, pagaliau su Tėvyne. Ar mes pasigendavome Lietuvos, kai ją nepriklausomą turėjome? Šia proga prisiminti lietuvių, bet lenkiškai rašiusio, poeto Adomo Mickevičiaus žodžius, kuriais jis, netekęs tėvynės Lietuvos, gyvendamas Paryžiuje 1832 — 1834 m., pradėjo savo visam pasauliui garsią poemą „Ponas Tadas“: „Lietuva mano brangi, šalele gimtoji, tas tik supras, kad tu jam sveikatą atstoji, kas jau tavęs neteko. Pasiilgęs šiandieną tavo regiu aš grožį ir kampą kiekvieną“. (K. Šakenio vertimas).

Prie brangių dalykų išievis lietuvis turi priskirti lietuvišką knygą bei laikraštį, kurie jam primena tėvų žemę. Čia pirmiausia reikia išskirti ir tinkamai įvertinti mūsų dienraštį „Draugą“, kuris 5 kartus savaitėje aplanko tūkstančius mūsų tautiečių ir kelis kartus daugiau jų šeimos narių ir yra visada mielas laukiamas svečias, nes su kiekvienu numeriu atneša į namus ir į mūsų širdis kvėpiantį mūsų tėvynės „dūmelį“, pateikia žinių iš lietuvių gyvenimo tėvynėje ir išievojimo, išsako jų džiaugsmus, laimėjimus, viltis, bet lygiai gerai išsaka ir lietuvių nelaimes, blogumus, mūsų ydas.

Tūkstančiai lietuvių JAV-bėse ir kituose kraštuose yra labai nuosirdžiai su savo dienraščiu susigiję: jis jiems yra lyg jų šeimos narys, mielas ir reikalingas. Jam visada yra reikiama vieta, o jeigu kartais dėl kurių priežasčių pavėluoja ateiti, prie šeimos stalo lieka lyg tuščia jo kėdė.

Šių eilučių autoriui teko šią vasarą vieną mėnesį laiko pabuvoti Europoje, sutikti daug senų draugų, mielų, artimų, seniai matytų, girdėtų ar lygiai mieliai naujai susipažintų. Bet jų tarpe nebuvo mielo „Draugo“. Ir ką gi — buvo labai liūdna. Tiesa, kiekvieną dieną atėdavo laisvės, atnešdavo laisvę ir svetimų kraštų laikraštį, bet lietuviško dienraščio nebūdavo.

Neturi lietuviško dienraščio ir po Europos kraštus pasklidę Europos lietuviai. Tiesa, jie randa kelių bendrauti vienas su kitu, turi savo Londone leidžiamą neblogai redaguojamą savaitraštį. Deja, ne visi jį reikiamai skaito ir todėl jaučiamas didelis skirtumas tarp tautiečių, kurie lietuvišką dienraštį gauna, skaito, ir tų kurie jo negauna. Pastarųjų informacija lietuviško gyvenimo labai ribota. Jie neretai net nežino, kokios knygos pas mus išleidžiamos, ir ragina Amerikos lietuvius išleisti tokius veikalus, kurie jau yra tame krašte išleisti.

Šias eilutes parašyti ir mūsų dienraščio reikšmę išskirti mus paskatino netolimos ateities įvykis — spalio 8 d., taigi jau šį šeštadienį, Jaunimo centro didžiojoje salėje, Chicagoje, įvykstanti „Draugo“ metinė šventė, ruošiamas smagus banketo forma.

Tūkstančius Chicago lietuvių „Draugas“ aplanko beveik kiekvieną dieną. Toks dažnas dienraščio „vizitas“. O kaip gi „su revizitu“? Reikėtų, kad tikrąsiai skaitytojai bent kartą, kitą metuose ateitų ir į savo dienraščio šventę. Juk reikia arčiau susipažinti su žmonėmis, kurie laikraštį leidžia, redaguoja, prirašo, spausdina, išsiuntinėja, tvarko ir administruoja. Spalio aštuntoji šiam „revizitui“ labai gera diena.

Lietuviškas dienraštis, nepriklausomas nuo bet kurios politinės partijos, ne svetimų leidžiamas, mūsų pačių prirašomas, svetimų rankų ir galvų neįtaigojamas, tikras kovojančios Lietuvos ir geros valios išievojimo lietuvių balsas — didelis turtas ir didelė laimė visiems lietuviams. Tiesa, mes ne visada jį reikiamai įvertiname, ne visada branginame. Gal kai kurie dienraščio numeriai ir yra nepakankamai gerai paruošti, „skystesni“ už kitus, gal ne visada tokie, kokių mes norėtume, bet vis dėlto tose puslėse šio šimto kopijų, kurias kiekvienais metais gauna skaitytojas, yra nepaprastai daug lietuviškos žinių, rašinių, informacijų. Galima „Draugą“ kritikuoti, jam partiti vienaip ar kitaip rašyti, bet negalima jo nuvertinti ar laukti jo mirties. Reikia tad prieš tai pagalvoti: o kas būtų, jeigu mes neturėtume savo dienraščio? Jeigu laisvės šviesa neįvestų kiekvieną dieną į mūsų širdis? Ar nepailgtų mums diena? Ar nesusiaurėtų mūsų politinis ir lietuviško gyvenimo akiratis? Ar nesulipnėtų mūsų tėvynės pasilgimo jausmas?

Taigi reikia stengtis visomis išgalėmis savo dienraštį dar daugiau metų išlaikyti. Lengva pasakyti „išlaikyti“, bet daug sunkiau tai padaryti. Šiais ekonominės depresijos, nedarbo laikais, kada prekių bei patarnavimų kainos be galo iškilo, o atlyginimai sumažėjo, daug šio krašto turtų laikraštį bei žurnalą sustoję. Bet ir tie, kurie eina, net ir turėdami dešimtis ar šimtus tūkstančių skaitytojų, sunkiai verčiasi. Net ir didelės bendruomenės neįstengia turėti savo dienraščio. Sakysime, dešimtys milijonų JAV-bių katalikų neturi savo dienraščio — tenkinasi vyskupijų ir kitų religinių bendruomenių leidžiamais savaitraščiais. „Draugas“ yra vienintelis visos Amerikos lietuvių katalikų dienraštis... Atrodo, keista, bet taip yra.

Nors „Draugo“ prenumerata kai kam atrodo nesanti labai žema, bet ji, palyginus su kitais laikraščiais — neaukšta. Tas skaitytojų sudėtas prenumeratos mokestis sudaro tik pusę visų dienraščio leidimo išlaidų. Pajamos iš skelbimų duoda dar kiek lėšų, bet toli gražu ir jų neužtenka. Dageles lietuvių prekybininkų ir bankininkų, kuriems „Draugas“ padėjo įsikurti ir sukurti milijonus, nuo jo atšalo po to, kai dienraščio reklama juos „sušildė“.

Skaitytojai, tiesa, remia „Draugą“ aukomis, bet ir jos nedaudo to, kiek reiktų. Užtat reikia džiaugtis, kad dienraštis turi gerasi leidėją — lietuvių Marijonų vienuoliją, kuri kasmet „Draugą“ leidžia subsidijuojama didele kaip 100.000 dol. auka. O vienuolijos keli žmonės dirba „Drauge“ neapmokamai. Bet ir Marijonų vienuolija, turėdama daugybę savų rūpesčių, nėra tokia turtinga, kad įstengtų didėles sumomis nuolat „Draugą“ remti. Taigi vėl reikia atkreipti į tuos, kuriuos „Draugas“ lanko ir kuriems jis džiaugsmą suteikia.

Spalio 8 dieną „Draugas“ kviečia savo skaitytojus pas jį ateiti. Šiame krašte yra gražūs paprotys ateiti į svečius ne tuščiomis rankomis. Bet gal ir be reikalo tai minime, tą visi žino... Taigi į pasimatymą spalio 8 d., šeštadienį, Jaunimo centre, Chicagoje.

PABALTIEČIŲ IR KORĖJIEČIŲ KOALICIJA LAIMĖJO

Los Angeles lietuviai ėmėsi iniciatyvos sustabdyti prekių iškrovimą iš rusų laivo „Novokuibyševs“.

Tuo pačiu metu, kai rusų naikintuvai Japonų jūroje nušovė Korėjos lėktuvą su 269 keleiviais, į Los Angeles uostą įplaukti eilės laukė rusų laivas „Novokuibyševsk“ su „stoličnaja vodka“ ir kieto medžio mediena. Jis tuoj pat pagamino šimtus atsisaukimų, kuriuos dalino laivų krovinių unijos nariams ir visuomenei uosto rajone, ragindamas protestuoti, neapnėmami rusų laivo ir skatinti rusų jūrininkus „išmesti į jūrą KGB komisarų“. Susitaręs su pabaltiečių — korėjiečių koalicijos vadais, kvietė į uosto rajone ruošiamas masines demonstracijas.

Baltų Laisvės lygos ir korėjiečių koalicijos bendros demonstracijos IX. 3 įvyko prie Federalinio pastato Los Angeles mieste IX 6 — Long Beach uoste ir IX 10 prie Federalinio pastato vakarų Los Angeles.

Didelio dėmesio susilaukė demonstracijos Long Beach uoste rugsėjo 6 d. Atvyko visų televizijos kanalų, daugelio radijo stočių, visų didžiųjų laikraščių ir tarptautinių žinių agentūrų korespondentai. Dalyvavo per 400 demonstrantų. Pabaltiečiai sudarė gal tik 8 — 10 proc. visų dalyvių, tačiau lietuvių jaunimas atliko vadovaujančią rolę. Ypač aktyviai reikėsi Robertas ir Aldona Žirguliai ir studentai — Arnoldas Kungys, Aras Grauskas, Arūnas Sadonis. Su Baltų Laisvės lygos vadais, Valdiu Pavlovskiu ir Antanu Mažeika visą laiką pasikalbė

jimus darė laikraštį, radijo ir televizijos korespondentai. Demonstracijos vyko prie Williams, Diamond and Co. importo — eksporto bendrovės, kuri rūpinasi „Novokuibyševsk“ atvežtomis prekėmis. Bedemonstruojant gautas pranešimas, kad rusų laivas priplaukė prie doko. Visa minia pasuko ten. Prasiveržimą prie laivo sulaukė tik geležiniai varčiai ir policija.

Po šių demonstracijų radijo stotys, televizija ir spauda citavo Baltų lygos atstovų Pavlovskio ir Mažeikos, o taip pat jaunimo — Žirgolio ir stud. Grauskos pareiškimus. Plautis aprašymai, didžiulės nuotraukos ir minėti pareiškimai buvo išspausdinti „Los Angeles Times“, „Daily News“, „Herald — Examiner“, „Long Beach Press — Telegram“, „Daily Breeze“ ir kituose dienraščiuose. United Press International tarptautinių žinių agentūra pranešimą ir fotografijas tuoj pat perdavė visam pasauliui. „The Register“ dienraštis pirmąjame puslapyje parodė stud. Arnoldą Kungį, deginantį Sovietų vėliavą.

Sėkmingos demonstracijos buvo ir rugsėjo 10 d. prie Federalinės valdžios pastato vakarinėje Los Angeles miesto dalyje. Čia vėl dalyvavo būrelis lietuvių studentų. Baltų Laisvės lyga čia įteikė laivų krovinių unijos atstovams Baltų laisvės žymenį. Kalbėjo

Baltų Laisvės lygos pirmininkas Valdis Pavlovskis duoda pareiškimus amerikiečių korespondentams

SIBIRO SĄVARTYNAI

Romanas

P. MELNIKAS

90

Akių daktarė su aparatu prie kaktos žiūrėjo ir akis ir pusrasai išsitarė, nieko nesukdamą ir vilną: — Pasakykit ten mūsų lietuviams, kaip mes čia vargstam ir trokštam, ne fiziniai, Ilona, bet dvasiniai. Turime vis bijoti. Ką matom — nematyti. Ką girdim — negirdėti.

O tas vyriausias daktaras, į vieną blanką visus duomenis persirašydamas, pažūrėjęs širdies kardiogramon ir galva pakraipė. kažkas gal buvo netvarkoj.

— Daktare, tik nerasykite, kad kas blogai, — ji prašė.

— Tik nerasykite, prašau...
— Del to išleis, nenusiminkit...
Tokie geri jie man ten buvo.

— Tik tu važiuok pas savo vyrą, — ragino ir ištikima, geriausia draugė Bronė.

— Tik paskubėk. Manasis liko po Sibiro vėlėna. Bent tu lėk pas savąj, neatsigrėždama.

Idomu kiek manęs laukia Antanas, išsiėmusi iš rankinuko jo naują nuotrauką, Ilona galvojo? Kaip

pasitik? Aš jau pasenusi ir pasikeitusi, nors dar stipri, užgrūdinta darbų ir šalčių. Kailio triušė ant galvos ir sunkius velinius ant kojų tiek metų dėvėjau. Jis matė jam atsiųstą mano nuotrauką, ten aš kitokia ir gal kiek sukiėtėjusi. Net pyktis ėmė — taip ilgai buvom persikirti.

Ir jis per tą laiką paseno... Matau. Toks padžiūvęs, rimtas didukas, plaukai beveik balti, skruostai dar apvalūs, bet grioveliai tarp lūpų ir ausų išarė vagas manęs belaukiant.

Po ketvirtio šimtmečio susitikus, kiek to gyvenimo dar liks ir koks jis bus? Sena anų laikų meilė ir aistra kaip svetimkūnė gal skirs? Gera ji buvo ir todėl turės veikti atsiminimais. Bet senosios meilės negalės jau būti ir prie to reikės priprasti.

Išaugo gal pagarba ir rūpesčiai dėl vienas kito? Žiūrėdama į atsiųstą vaikų nuotrauką, galvojo, kad šeima susijungs. Vaikai bus gana svetimi — mažasis Vladukas jau trisdešimties metų, tikras vyras, mokslus išėjęs Londone. Rausvo veiduko išdykė Nijolė jau išteikėjusi moteris, o aukšto ūgio Genei net trisdešimt ketveri metai. Abi su vyrais ir gražiais vaikais.

Mano vaikaičiai... Kaip myliu juos. Bet ką aš, vergšėlė, jums sakysiu? Sakysiu tiesą... Kad apie jus mažiau, verkiau. Mama ir motinė jūsų visų neužmiršo. Ji gyvenimo varinėjama kaip arklys ir viską darė, kad susijungtume. Ir kas kaltas, kad tai taip ilgai trukdė, nerekia nei ilgai galvoti, nei nirsti, nes tas nepadės — tik apskritins likusį gyvenimą kartu. Mes dar pasikelsim — didžiausios žaidžios išsilydo.

Papasakosit, ką darėte be manęs, aš papasako-

DISCO IR JAUNIMAS

K. BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

“Skersvėjuota ir trumpa gatvė Maskvos centre, netoli Puškino paminklo. Prie durų stovi jaunimas. Jis čia kantoriai laukia keletą valandų, kadangi už geležinių ir sunkių durų girdima ritinė, “draskyta” ir kas svarbiausia — vakarų pasaulio muzika”. Šiais sakiniiais savo įspūdžius aprašo jauna vokietė K. Gloger. Norėdama pažinti S.S-gos jaunimo gyvenimą, atrodo, kad ji daugiausiai lankėsi ir kalbėjosi su nauja, jau po antro pasaulinio karo užaugusia karta. Deja, man atrodo, kad ji buvo greičiausiai vadovės propagandiniai nuteikta (vėliau akys praregėjo), nes pvz. tekusi į šį “disco” klubą ji galėjo prie baro nusipirkti “auksinio rudens” kokteilį (konjakas, likeris, apelsinas) už 3 rublius ir priedu dar gauti salotas a’la Maskva su viščiuku! Trys rubliai eliniam darbininkui yra didelis pinigais, kada jo viso mėnesio atlyginimas siekia apie 160-180 rublių. Tad, greičiausiai, čia linksmai laiką leido jau aukštų KP pareigūnų vaikai, kas

kongresmanė Boby Fiedler ir Californijos valdžios atstovai. Vėl rašė spauda, dėjo nuotraukas, citavo Baltų lygos ir jaunimo pareiškimus. Ilgesnį pasikalbėjimą su Antanu Mažeika perdavė ABC televizijos stotis. Rugsėjo 13 — 14 KFWB radijo stotis šešis kartus kartojė Antano Mažeikos pusantros minutės pareiškimą dėl sankcijų prieš Sovietų Sąjungą stiprinimo.

Tuo tarpu demonstracijos prie sovietų laivo vyko kasdien. Krovinių unijos nariai vis atsisakydavo laivą aptarnauti. Nuolat vyko derybos, bet nesėkmingos. Išstovėjęs doks savaitę, laivas rugsėjo 13 su “vodka” ir mediena išplaukė. Pabaltiečių ir korėjiečių koalicija kovą laimėjo. Laivui tik išplaukiant, “Los Angeles Times” ir KNX radijo stotis kreipėsi į Baltų Laisvės lygos pirmininką, prašydami pareiškimą. Valdis Pavlovskis pasakė: “Tai yra pergalė laivų krovinių unijos, pergalė Amerikos žmonių ir visų tų, kurie tiki į teisingumą ir laisvę. Kas eina į sandėrį su gengsteriais, patys įšoks į bėdą”. (iš “Los Angeles Times”, IX. 14).

Šiuo metu Baltų Laisvės lyga dalyvauja akcijoje boikotuoti rusišką degtinę. Vien Californijoje boikotą remia 1700 didžiųjų maisto produktų krautuvų ir 10,000 alkoholinių gėrimų parduotuvių.

J. K.

vėl paaikšėjo iš tolimesnių vokiščių sakinių.

Tad kur jaunimas gali praleisti savo laisvalaikį? Pasirodo, kad 88-niuose baruose (tik tiek — juk Maskva skaito virš 8 mil. gyventojų!) draudžiama šokti, o virš 100 diskotekų buvo uždarytos. Kodėl? Valdžios organai sako, kad barai ir restoranai turi eiti ir valgyklų pareigas, tad šokiama jose nėra vietos, nehygieniška. Diskotekos kaip pvz. Maskvos jaunimo mėgiama “Rezonans” Taikos prospekte turėjo uždaryti, kadangi pageidaujant jaunimui, joje buvo grojamos Adrian Celentano, Abba ir Rolling Stones melodijos. Taigi, kartu su šokiais, norima užkirsti kelią ir vakarų pasaulio plokštelėms, kurios juodoje rinkoje pardavinėjamos po 60 rublių! Vėliau jos įgrojamai ir juostelės ar kasetės ir vėl slapta pardavinėjamos po 10 rublių.

O kaip jaunimas žiūri į komunizmą? Vokietė rašo, kad jis stengiasi nutolti nuo visko, kas “iš viršaus” ateina. Jis nenori daug girdėti ir žinoti apie Leniną ar Andropovą, pasiskędamas savam ratelyje, mažose patalpose, šokių salėse, prie itališko vermuo ir amerikoniškų cigarečių.

Tai dar vienas įrodymas, kad vokiečiai buvo patekęsi į aukštesnio luomo jaunimo tarpą, nes amerikoniškas cigaretės galima nusipirkti tik specialiose krautuvėse.

Manding, toks jaunimo nutolimas nuo komunistinio kelio, labai ir labai nepatinka ideologinio fronto laikytojams. Jaunimas, kuris ateityje turi komunizmą plėsti į tolimuosius pasaulio kampus, staiga yra sužavėtas būzuaziniais vakarais.

Tačiau visai teisingai autorė pabaigoje sako, kad diskotekose šokas jaunimas priklauso prie “auksinio jaunimo”, privileijuoto luomo. Tie jauni sovietiniai piliečiai yra sunkiai pagydomi nuo vakarietiškių bacijų.

Tuo tarpu elinio jaunulio laisvalaikio pasirūpinęs profsąjungos ir kultūros namai. Tik tose patalpose galės šokti darbininkų ir elinių tarnautojų vaikai, rūkydami ne amerikoniškas cigaretes ir gerdami brangų kokteilį, bet sukdami gal “bankrutę” ir pasitenkindami stikliuku paprastos vodkos.

Kelio pabaigoje tavęs laukia pasitenkinimas; tačiau kas yra pradžia patenkintas, tas netoli teneis.

Fr. Rueckert

A. a. Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė

DEŠIMT METŲ BE Z. ARLAUSKAITĖS

Kone įpusėjusi dešimtą dešimtį, 1973 m. spalio 2 Detroito užgošo Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė. Mirė moteris, lietuvių teatrui atidavusi daugiau kaip šešis savo amžiaus dešimtmečius. Liūdnosios sukakties proga priminsiu bent svarbesnius jos gyvenimo momentus.

Z. Arlauskaitė gimė Šiauliuose 1889 m. rugpjūčio 25 (ne 28, kaip rašoma LE I tome; naujo LE papildymų tomo redaktorai turi šią klaidą pataisyti). Iki 4 g-jos klasių mokėsi Šiauliuose, 1908 m. Rygoje įgijo mokytojos teises, o 1915 m. Petrapilyje baigė gimnaziją. Tarp 1907 ir 1919 metų su pertraukomis mokytojavo lietuviškose mokyklose Rygoje, Petrapilyje ir Carskoje Selo. Darbas lietuviškose mokyklose, nors tais laikais ir labai kilnus, jaunai Zuzanai gal daugiau buvo reikalingas kaip pragyvenimo šaltinis, nes širdis vis linko į sceną. Jau nuo 1907 m., šalia darbo „Zvaigždė“, ji dalyvavo ir „Giedros“ draugijos teatro sekcijos veikloje, o 1911-12 metais Šiauliuose reikišėsi „Varpo“ d-joj kaip teatro sekcijos narė ir bibliotekininke. Pirmoje ir antroje šio šimtmečio dekadose Rygoje, Šiauliuose ir Petrapilyje jai teko vaidinti lietuviškų veikalių roles, režisuojant tokioms anų laikų garsenybėms kaip S. Venckauskienė, L. Jakavičius, G. Landsbergis, K. Glinskis, J. Linartas ir J. Vaickus. Nuo 1919 m. ji tapo tikra aktorė-profesionalė, iš pradžių Vilniaus dramos teatre, o Vilnių lenkams okupavus — Kauno Valstybiniam dramos teatre. Kažkodėl 1931 m., tad vos sulaukusi 42 m. amžiaus, paleista į pensiją (šis reikalas turėtų būti išaiškintas, kol dar yra gyvų liudininkų), iki 1944 m. vaidino kituose Lietuvos teatruose: Onos Rymaitės „Mūsų teatre“, V. Bičiūno „Zvaigždiklyje“, „Jaujojo žiūrovo“ teatre, Jaunajame dramos teatre. Grynakraujės aktorės karjera kaip tik ir baigėsi su 1944 m. vasara, su pasitraukimu iš Lietuvos. Bet toli gražu tai nebuvo jos sceninio darbo pabaiga, o tik perėjimas į kitą šaką — į režisūrą.

Kaip režisierė ir jos pačios suorganizuotos vaidintojų trupės vadovė ji ketverius metus (1945-1949) reikišėsi didėleje išvietintųjų stovykloje Ingolstadt, Vokietijoje. Iš čia su lie-

tikimųjų aktorių, nors paskutiniiais metais kartais tekdavo vaidinti pustūstems salėm. Ją laidojant, akt. Vincas Žebertavičius atsisveikindamas priminė, kad Detroito ji režisavo ir pastatė 43 spektaklius, o priskaičius DDMS gastroles po kitus JAV bei Kanados miestus, iš viso įvykė 97 spektakliai. DDMS sąrašuose iš viso būta per šimtą aktorių. Kai kuriems, jauniems, DDMS buvo pagrindinis atlietuvėjimo veiksnys. Kadangi nei Z. Arlauskaitė, nei jos aktoriai honorarų neimdavo, kiekvieno spektaklio pelnas būdavo skiriamas kuriai organizacijai: Balfui, Dlocui, Kultūros klubui, LB, Savanoriams-kūrėjams, Birutininkams, etc.

Kadangi Detroito jie atsirado 60-ties metų, tie, kurie Lietuvoje ir Vokietijoje nebuvome matę, susipažinome su senatancia, bet labai greita, guvia moterim. Lengvai apkūnia, vidutinio ūgio, klasiškų veido bruožų, aštraus žvilgsnio, pradžiusiais banguotais plaukais. Kalboje stragia, žodžio nestokojanti, dažnai savo argumentus palydindama net riebesnių keiksmų tirada. Aukštinės širdies, užjaučianti visus skriaudžiamuosius ar nelaimių ištiktus. Jos partija — socialdemokratai, o visuomeninė patriotinė organizacija — šauliai (kiek žinau — abiejų garbės narė). Giliai tikinti, bet be bažnyčios. Dauguma jos pokalbų su čia rašančiuoju prasidėdavo ir baigdavosi teatro aplamai, ar jos „kūdikio“ DDMS temomis. Nors ir labai nusivylusi publikos abejingumu ir abejingumu scenos menui, ir paskutiniiais metais, jau sunkiai sirgdama (širdimi bei kitomis komplikacijomis), tikėjo renesansu, tikėjo, kad gal kada nors kas nors tęs jos darbą.

Ar įmanoma DDMS renesansas? Man atrodo, kad taip, įmanomas. Gal tik reikia vienos kitos kibirkštės iš DDMS veteranų. Lietuviškai gerai kalbančio ir dainuojančio jaunimo kelios dešimtys susispaustė vien Dievo Apvaizdos parapijos chore. Ačiū mūsų jaunimo kongresams, o iš dalies ir juodųjų sukeliam etniniam entuziazmui, lietuvių kalbos mokėjimas tapo studentų-studentų pasididžiavimu. TV grožybės persivalgė iki vėmimo, gal ir vaidinti pajėgus jaunimas, ir žiūrėti paslanki publika, vėl ima vertinti dramą, kad ir mėgėjiškai teikiama. Zuzanos Arlauskaitės mirties dešimtmetį prisiminimas, DDMS buvusiems iškiliesiems aktoriams (o jų Detroito dar yra apie tuziną) linkiu pasitelkti jaunimą ir atgaivinti scenos veiklą.

Ir dar kas. Zuzana Arlauskaitė tikrai užsitarnavo monografijos. Gal ne tiek svarbi jos forma, puošnumas, egzempliorių skaičius, bet svarbu, kad medžiaga apie velionės veiklą būtų sutvarkyta ir išliktų teatro, ypač išeivijos mėgėjų teatro istorijai. Jau prieš keletą metų Vincas Tamošiūnas man pasakojo, kad šauliai apie Z. Arlauskaitę ir jos DDMS yra

sukaupe medžiagos didžiausią šūsnį. Pats laikas tą medžiagą pajudinti. Sakau, pats laikas, ir tuoj bus pervėlu! Tik, kad prie monografijos išleidimo prisidėtų ne tik Det-

Alfonas Nakas

KNYGŲ MYLĖTOJAMS

„Nidos“ knygų klubo
išleistų knygų išpardavimas

Antroji pradalgė. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 446 psl. 1965 m.	\$3.00
Aštuntoji pradalgė. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 412 psl. 1972 m.	3.00
Bėgimai. Novelės. Kazys Almenas. 120 psl. 1965 m.	3.00
Blaskomos liepsnos. Istorinis buities romanas. Fabijonas Neveravičius. II d. 320 psl. 1959 m.	3.50
Daubiškės inteligentai. I tom. Petronėlė Orentaitė. 173 psl. 1962 m.	3.00
Daubiškės inteligentai. Romanas. II t. Petronėlė Orentaitė. 173 psl. 1962 m.	3.00
Dangus debesyse. Autoriaus išgyvenimai 1918-1919 m. Juozas Švaistas. 325 psl. 1967 m.	3.00
Dėl mūsų sostinės. I d. (iš Vilniaus darbo atsiminimų) Mykolas Biržiška. 304 psl. 1960 m.	3.00
Dėl mūsų sostinės. II d. (iš Vilniaus darbo atsiminimų) Mykolas Biržiška. 246 psl. 1962 m.	3.00
Dėl mūsų sostinės. II d. (Neužgijusios žaizdos) Viktoras Biržiška. 312 psl. 1967 m.	3.00
Devintoji pradalgė. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 392 psl. 1976 m.	4.00
Bukalikos ir Georgikos. Publijus Vergilijus Maronas. Vertė dr. A. Rukša. 428 psl. 1975 m.	3.00
Gyventų dienų prisiminimai. Raudoname Petrapilio pragare. 1918-1920. Prof. Viktoras Biržiška. 110 psl. 1980 m.	3.00
Grozvyklės meilė. Apsakymai ir apybraižos. Petronėlė Orentaitė. 166 psl. 1955 m.	2.00
Ilgoji naktis. Novelės. Algirdas Lansbergis. 176 psl. 1956 m.	3.00
Inteligentų stalas. Novelės. Antanas Tulsys. 178 psl. 1980 m.	3.00
Jaunoji Lietuva. Poema. Maironis. 118 psl. 1963 m.	2.50
Kaimietiškoji psalmė. Romanas. Felix Timmermanas. 190 psl. 1957 m.	3.00
Karnavalo aikštėje. Novelės. Juozas Švaistas. 284 psl. 1972 m.	3.00
Ketvirtoji pradalgė. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 384 psl. 1967 m.	3.00
Laimės ieškotojai. Novelės. Irena Joerg. 262 psl. 1962 m.	3.00
Lietuvių mitologijos sakmės. Jonas Balys. 192 psl. 1956 m.	2.00
Manoji Džukija. Atsiminimai. Jonas Miškinis. 192 psl. 1966 m.	3.00
Milžinų rungtynės. Atsiminimai. 1940-1944. Mykolas Vaitkus. 204 psl. 1972 m.	3.00
Milfordo gatvės elegijos. Jonas Aistis. 200 psl. 1969 m.	3.50
Nemunas teka per Atlantą. Novelės. Vytautas Alantais. 264 psl. 1970 m.	3.00
Neprilausomybės saulė. Atsiminimai. 1918-1940. Mykolas Vaitkus. I d. 278 psl. 1968 m.	3.00
Neprilausomybės saulė. Atsiminimai. 1918-1940. Mykolas Vaitkus. II d. 278 psl. 1968 m.	3.00
Neprilausomybės saulė. Atsiminimai. 1918-1940. III d. Mykolas Vaitkus. 269 psl. 1969 m.	3.00
Nuskandintas žiedas. Novelės. Juozas Tinišis. 200 psl. 1970 m.	3.00
Paguoda. Akimirksnių kronikos I d. Bronys Raila. 428 psl. 1974 m.	3.50
Paguoda. Akimirksnių kronikos II d. Bronys Raila. 374 psl. 1974 m.	3.50
Paguoda. Akimirksnių kronikos III d. Bronys Raila. 387 psl. 1975 m.	3.50
Penktoji pradalgė. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 412 psl. 1968 m.	3.00
Pirmoji pradalgė. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 374 psl. 1965 m.	3.00
Per giedrą ir audrą. Atsiminimai. 1909-1918. Mykolas Vaitkus. 272 psl. 1965 m.	3.00
Pirmasis neprilausomos Lietuvos dešimtmetis. 1918-1928. Parašė: P. Klimas, K. P. Kemėšis, J. Purickas, J. Savičkas, M. Yčas. 174 psl. 1955 m.	3.00
Politinė samonė Lietuvoje ir joje atspindinties krašte atities vizijos. Aleksandras Stomus su Tomo Venslovos komentarais. 100 psl. 1980 m.	1.50
Prisikėlimas. Romanas. Alė Rūta. 206 psl. 1968 m.	3.00
Purienos po vandeniu. Dykduonio pasakojimai. Pulgis Andriūšis. 158 psl. 1963 m.	3.00
Raibos agavos. Akimirksnių kronikos. Bronys Raila. 382 psl. 1983 m.	9.00
Minkštai viršeliai. Kietai viršeliai. Senasis Vilniaus universitetas. (Vardų ir veikalių atranka) Mykolas Biržiška. 178 psl. 1955 m.	2.00
Sauja derliaus. Skaitiniai augantiems ir suaugusiems. Paruošė K. Barėnas. 558 psl. 1957 m.	5.00
Septintoji pradalgė. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 464 psl. 1972 m.	3.00
Smilgos. Apsakymai. A. Giedrius. 204 psl. 1969 m.	3.00
Sužalotieji. Romanas. Antanas Rūkas. 246 psl. 1958 m.	3.50
Seštoji pradalgė. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 400 psl. 1969 m.	3.00
Taikos rytas. Novelių rinkinys. Jurgis Gliuda. 230 psl. 1972 m.	3.50
Taika ateina į slėnį. Romanas. Irena Joerg. 138 psl. 1957 m.	2.00
Tolimų kraštų mirazai. Ava Sandargienė. 342 psl. 1976 m.	4.00
Trečioji pradalgė. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 414 psl. 1966 m.	3.00
Tuboto gaidžio metai. Kazimieras Barėnas. 438 psl. 1969 m.	3.00
Viktutė. Apsaka. Šatrijos Ragana. 144 psl. 1964 m.	2.00
Vilniaus rūbas. Romanas. Petras Tarulis. 496 psl. 1965 m.	3.50
Zemaičio šnekos. I d. Ignas Končius. 285 psl. 1961 m.	3.00
Zemaičio šnekos. II d. Ignas Končius. 240 psl. 1961 m.	3.00
Putinas mano atsiminimuose. M. M. Mykolaitytė. 448 psl. 1977 m.	5.00
Dešimtoji pradalgė. Literatūros metraštis. Red. K. Barėnas. 482 psl. 1980 m.	6.00

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Pastaba: Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti. Užsimokėsite gavę sąskaitą. Šį sąrašą išsiskirkite ir pasiųskite.

CLASSIFIED ADS

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 3-jų miegamų butas Cice-roje. Patiepiams apšildyt. 300 dol. mėn. Skambinti po 5 val. vak. tel. 652-8403

HELP WANTED

DISHWASHER

Evenings — Full Time

Call 499-2236 After 1 P.M.

ASK FOR KEN

MISCELLANEOUS

10 — 20 — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Tel. GA 4-8654

MARIA NOREIKIENE

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.

2908 W. 69th St., Chicago, IL 60629

PACKAGE EXPRESS AGENCY

TEL. — 925-2787

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.

PARDAVIMAS ir TAISYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4230 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių

ikvietimai, pildomi Pilietybės Prašymai ir kitokie blankai.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4050 Archer Avenue

Chicago, IL 60632, Tel. 927-5906

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1832 arba 376-5996

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Primaname MASTER CHARGE ir VISA

Tel. — WA 5-8063

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Planuame ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

ŠEKSPYRO SONETAI

Intymiausias meilės paslaptis ir gilią gyvenimo išmintį vaizdingai atskleidžia klasikškas, pasaulinio garso kūrinys

I lietuvių kalbą pirmą kartą išvertė A. Tyrulius, Goethės, Šilerio, Dantės ir kitų klasikų vertėjas Su Šekspyro atvaizdu, autografu. Išsamia įžangine studija ir sonetų paaiškinimais. 176 psl., kietais drobės viršeliais.

Kaina \$3.00. Gaunama "DRAUGE"

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Perskaite "Draugą" duokite jį kitiems pasiskaityti.

7 Drive-in Tellers

Open 6 days a week

Open Friday evenings, 5 P. M. to 8 P. M.

Instead of Thursday evenings

MARQUETTE NATIONAL BANK

64th and So. Western Avenue

Main Bank — 6316 South Western GR 6-5100

Lietuvaitės, dalyvavusios gražuolių konkurse St. Petersburge, Fla. Iš kairės: Silvija Juskaitė, Linda Didžbalytė, Angelė Linartaitė, Kathleen Lamb, Kathleen Kedis, Barbara Albe ir Kristina Grabnickaitė.

LIETUVIAI FLORIDOJE

St. Petersburg, Fla.

GRAŽUOLIŲ RINKIMAI

Perskaiciūs "Drauge" informaciją, kad bus renkama St. Petersburgo lietuvių gražuolė, daug kam išsiskirianti veide.

Kristina Grabnickaitė, išrinkta lietuvių gražuole St. Petersburgo Amerikos Lietuvių klube.

šypsena ir įvairius spėlioji-mus, kam ir kokie gražuolių rinkimai gali būti Floridoje pensininkų tarpe.

St. Petersburge yra organizacija "St. Petersburg International Folk Fair Society, Inc. SPIFFS, junginys 32 tautybų, jų tarpe ir lietuvių klubas priklauso. SPIFFS organizacija nutarė rinkti gražuolę iš 20 etninių grupių, jų tarpe ir lietuvių klubas dalyvauja. Lietuvių klubas turėjo išrinkti lietuvių gražuolę, kuri reprezentuos Floridos lietuvių gražuolių konkurse 1984 m. sausio mėn. SPIFFS organizacijos rinkimuose. Laimėjusi pirmą ir antrą vietą gražuolės konkurse bus apdovanotos pinigais ir kitomis vertybėmis, jų tarpe kelionė į Europą, pasirengti šali.

Gražuolės lietuvių rinkimai vyko rugsėjo 11 d. Lietuvių klube pietų metu. Salėje dalyvavo apie 350 asmenų. Buvo sudaryta 8 teisėjų grupė, programą pravedė klubo pirm. Antanas Gudonis. Dalyvavo septynios jaunosios. Jos

pasirodė balinėse suknelėse, maudymosi kostiumėliais ir tautiniuose kostiumuose. Kiekvienai buvo duodami lietuvių bei lietių klausimai. Klausimus atsakė pagal išgales. Mūsų gražuolių persirengimo tarpais Stasys Vaškys linksmino publiką savo sukurtais kupletais, muz. Albertas Matieka skambino pianinu ir Algirdas Ulbinas pagrojo akordeonu.

Iš šių septynių lietuvių, dalyvaujančių šiame konkurse, gražuole išrinkta Kristina Grabnickaitė, 23 m., baigusi medicinos seserų mokslą bakaluro laipsniu Floridos universitete, savo laisvu laiku mokėsi pianino muzikos, buvo pakviesta skambinti pianinu Jaunimo kongrese Anglijoje 1979 m. Priklauso lietuvių klubo tautinių šokių vienetui "Bangai". Kalba gerai lietuviškai. Antra vieta teko Lindai Didžbalytei.

Gražuolių rinkimo programa buvo gerai suorganizuota, žmonės patenkinti, praleidę gražų popietį.

P. G.

PABALTIO VALSTYBIŲ ATSTOVAI DIPLOMATŲ TARPE

Rugsėjo mėn. "Washington Dossier" iliustruotame žurnale, leidžiamame Washington, yra gražiai aprašyti visų valstybių diplomatinis misijų šefai — jų tarpe Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Pagal pateiktus duomenis iš viso JAV-bėse yra atstovaujama 147 valstybės. Ambasadorių ir Chargés d'Affaires tarpe įrašyti yra ir Pabaltijo valstybių atstovai. Žurnale yra ambasadorių bei chargé d'affaires nuotraukos, biografijos ir trumpai supažindinama su jų atstovaujama kraštais. Ta proga rašoma, kad Pabaltijo valstybės buvo Sovietų Sąjungos okupuotos 1940 metais, bet JAV jų prievartinės inkorporacijos ir Sovietų Sąjungą niekuomet nepripažino. JAV pripažįsta tų valstybių atstovus. Jie turi visas diplomatines privilegijas ir imunitetą ir priduriama, kad pagal Valstybės departamentą atstovo pareikšmą jų vaidmuo yra išlaikyti laisvos Lietuvos, Latvijos, Estijos idealą.

Pasiuntinybės namo vidaus remontas, su vasaros pertrauka, jau yra baigtas. Likęs yra tik išorinis pastato atremontavimas, kuriuo dabar rūpinasi techninė komisija.

Vasaros metu ryšium su PLB seimu ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresu pasiuntinybė aplankė keli šimtai žmonių: vieni grupėmis, kiti pavieniai. Jų tarpe pažymėtini Australijos lietuvių sportininkai ir Australijos, Brazilijos, Prancūzijos, Vokietijos, Kanados LB atstovai bei kiti.

Š. m. rugsėjo 10 d. pasiuntinybėje lankė Lietuvos Vyčių Maspeth 110 kuopos vadovaujama 130 žmonių grupė. Ji buvo atvykusi Washingtonan dalyvauti 1983. IX. 11 d. Nekalto Prasidėjimo tautinėje šventovėje atnaujamose šv. Mišiose už persekiojimą katalikų Bažnyčią pavergetoje Lietuvoje ir atšvesti Šiluvos Marijos ir Lietuvių tautos šventę.

Rugsėjo mėnesį buvo pakabinas pirmame pasiuntinybės namų aukšte įremitas Petro Kalpoko kūriny, vaizduojantis Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo akto pasirašymą Vilniuje 1918. II. 16 d. Pasiuntinybė labai apgailestauja, kad jau trūksta sienose vietos paveikslams iškabinti.

Tiek daug iškentėjusi, Ji mirė pačioje jaunystėje.

Mūsų brangiai draugei

A. + A. RASAI GRIGANAVIČIŲTEI

išėjusiai į amžinybę, su jos šeima dalinamės skausmu ir drauge liūdime.

SHIRLEY IR KĘSTUTIS AMBUTAI

A. + A. RASAI GRIGANAVIČIŲTEI mirus,

reiškiamo nuoširdžią užuojautą tėvams DANGUOLEI ir PETRUI, broliui ŠARŪNUI su žmona, seneliams ir kitiems giminėms.

JULIJA, ANTANAS, INGA JANONIAI
DANA, ROMAS KARUŽAI SU ŠEIMA
MONIKA IR GYTIS KRIKŠČIŪNAI

Mūsų krikšto dukrelei

A. + A. RASAI GRIGANAVIČIŲTEI

mirus, jos tėvams DANGUOLEI ir PETRUI GRIGANAVIČIAMS, broliui ŠARŪNUI, seneliams VALEI ir MEČIUI BANKAUSKAMS ir kitiems GIMINĖMS nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu giliai liūdime.

KATARINA IR JONAS PEČKAICIAI

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1983 m. spalio 1 d., po sunkios ir ilgios ligos, sulaukusi 28 metų amžiaus, mirė mūsų mylima duklė, sesuo ir anūkė

A. + A. RASA GRIGANAVIČIŲTE

Gyveno Downers Grove, Illinois, anksčiau gyv. Chicagoje, Marquette Parko apyl. Gimė Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime tėvai Danguolė ir Petras, brolis Šarūnas, brolienė Colleen, seneliai Valerija ir Mečys Bankauskai, dėdė Zigmas ir Ramunė Griganavičiai su šeima, teta Leokadija ir Juozas Žvynys ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 Street.

Laidotuvės įvyks antradienį, spalio 4 d. Iš koplyčios 9:15 val. ryto bus atlydėta į Our Lady of Peace parapijos bažnyčią, Darien, Ill., kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę Tėvai, brolis, seneliai ir giminės.

Laid. direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

A. + A. GEDIMINUI RUDVALIUI

Lietuvoje mirus,

jo seserims Ramutei Kryvienei su šeima, Gražinai Musteikienei ir kitiems giminėms reiškiamo giliai užuojautą.

JUZė IR ADAS AIDUKAI
VANDA IR ANTANAS GRUZDŽIAI
ANGELE IR ALBINAS KARNIAI
KASTUTė IR VLADAS KARTANAI
ELENA IR LEONAS KACINSKAI
ANTONIA KLORIENė
DR. GIEDRė IR VINCAS ŠIRMENIAI

Florida

Mūsų mielajam ilgamečiui bendradarbiui

A. + A. ADOMUI RUMŠAI mirus,

jo žmonai Valei ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.

CHICAGO METROPOLITAN SANITARY DISTRICT TARNAUTOJAI

OTILJA DAUGIRDIENė STASYS POVILAITIS
ALOYZAS EIVA RIMVYDAS RIMKUS
DARIUS VIDAS VLADAS SINKUS
JONAS KAUNAS ROMANAS STAKAUSKAS
JONAS KLEVYS JONAS VARIAKOJIS
RICHARD KUKENIS JONAS ZUBINA
VYTAUTAS MIKŪNAS

A. + A. ADOMUI RUMŠAI mirus, jo žmonai Valtėi, jos sesutėms, broliams ir jų šeimoms ir a. a. Adomo giminėms nuoširdžiausia mūsų užuojauta.

Kartu su Jumis liūdesyje

JONAS ZUBAVICIUS

A. + A. JUOZUI ŠEPIKUI

mirus, liūdinčius Elenutę, Onutę, Marytę, Joną ir Juozą su Jūrate nuoširdžiai užjaučiame.

J. T. CIPARIŲ ŠEIMA

A. + A. RASAI GRIGANAVIČIŲTEI

mirus, giliame liūdesy likusiems jos tėveliams DANGUOLEI ir PETRUI, broliui ŠARŪNUI, seneliams VALEI ir MEČIUI BANKAUSKAMS ir kitiems giminėms reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą ir liūdime kartu.

META IR KAZYS LINKAI
NERIJA IR ROMAS KASPARAI

A. + A. ADOMUI RUMŠAI mirus,

skausmo valandoje žmonai Valei ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.

OLGA IR VACYS NUMGAUDAI

Mūsų Sunny Hills, Fl. "Antroji Jaunystė" choro choristui

A. + A. ADOMUI RUMŠAI mirus,

jo žmonai VALYTEI ir visiems GIMINĖMS reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą.

Muz. V. MAMAITIS — Chorvedys

CHORISTAI:

B. ČEPUKAS	S. KACINSKIENė
A. PILECKAS	E. LUKIENė
J. ZORUBA	O. MAMAITIENė
K. ŽUKAUSKAS	V. ZITIKIENė
O. BALTUTIENė	B. MOTUZIENė
G. BELECKIENė	A. ŽUKAUSKIENė
J. ČEPUKIENė	S. PAULASKIENė

MAŽEIKI-EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Laidojame iš 2424 W. 69th Street
Tel. 737-8600

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345
1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

B I E L I Ų N A S

Laidotuvių Koplyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

APYLINK MUS

× **Marquette Parko Moterų sąjungos** 49 kuopos vicepirm. Ona Radauskienė ir bridgeportietis M. Marcinkus sukūrė šeimą prieš du mėnesius, ir vos su tvarkius gyvenimo, reikalus, Marcinkų ištiko paralyžius. Jis gydomi šv. Kryžiaus ligoninėje, bet pamažu gerėja ir vaiko. Abu Marcinkai — ilgamečiai gyventojai, turi daug draugų, todėl ligonis susilaukia ir daug lankytojų.

× **Andrius Baltrušaitis** ir Povilas Norvila, Chicago, Ill., "Draugo" nuolatiniai rėmėjai, įsigijo bilietus į "Draugo" metinį banketą, kuris bus spalio 8 d. Jaunimo centre. A. Baltrušaitis ir P. Norvila kiekvienais metais dalyvauja visuose "Draugo" renginiuose.

× **Motėrų rekolekčių organizavimu**, kuris bus Centale, Chicagoje, lapkričio 11-13 dienomis, rūpinasi E. Daugirdienė, A. Prapuolenytė ir dr. J. Rėklaitienė, nors ji pastaruoju metu ir gyvena Lafayette, Ind.

× **Jaunimo centro tradicinė** metinė vakarienė bus sekmadienį, gruodžio 4 d. Vakarienių pasisekimu rūpinasi komitetas, kuriam pirmininkauja Sofija Dziugienė.

× **Arlington Memorial Library** patalpose šiemet vėl bus pakuota lietuviška Kalėdų eglutė. Eglutė puoš ir kelias šiaudinučių gaminimo pamokas praves vicekonsulė M. Kraučūnienė.

× **Julė Dikšienė**, Marquette Parko Moterų sąjungos 49 kp. išdėstė, savo bute paslydo ir susižeidė — lūžo rankos kaulas. Lanko ją draugės sąjungietės ir kaimynai.

× **Gediminas Janula**, "Draugo" mecenatas ir foto bendradarbis, yra paguldėtas Billings ligoninėje, 300 kambarių, lovoj B. Jam bus daroma operacija, o dabar dar daromi tyrimai.

× **Stasė Semėnienė**, perskaičiusi Alfonso Nako gražų reportažą apie Sunny Hills, Fla., nori paaiškinti amerikietišką sutrumpintą žodį EPCOT, kuris yra "Experimental Prototype Community of Tomorrow", tai lietuviškai būtų "Pavyzdinis ateities miestas".

× **Marija Noreikienė**, siuntinių į Lietuvą įstaigos savininkė, Gražina ir Vytautas Žukauskai, buvę tos įstaigos partneriai, įsigijo tris bilietus į "Draugo" banketą, kuris bus Jaunimo centre spalio 8 d.

× **Akademinių Skautų Sąjūdžio** metinės šventės šaliaus įvyks š. m. spalio 8 d., šeštadienį, 6:30 v. v., Jaunimo centro kavinėje. Šokiams gros "Aidas". Dėl rezervacijų skambinti Ramunei Lukienei telef. 422-4288. (pr.).

× **Planuojama 11 d. ekskursija** spalio 11-21 dienomis į St. Petersburgą — sezono atidarymą, aplankysime irgi Daytona Beach, Disney World ir Sunny Hills, Floridoje. 737-1717. (sk.).

× **Dengiami įvairių rūšių stogai**. Darbas atliekamas greit ir sažiningai. Kaina labai prieinama. Telefonuokite 436-6289 (po 5 val. vak.). R. Nelson Roofing. (sk.).

ARAS
Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus.
Su aukštu patyrimu: esame apdrausti. Pats prižiūriu darbą.
ARVIDAS KIELA
737-1717

× **Vilijos M. Bildušaitės** su Martin F. Devine užsakė eina švė. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

× **A. A. Rasa Griganavičiūtė**, Dangulės ir Petro Griganavičių dukterė, 28 m., po sunkios ligos mirė spalio 1 d. Laidojama šiandien, spalio 4 d. Be tėvų, liko dar brolis Arūnas su žmona.

× **Patikslinimas**. "Draugo" rugsėjo 28 d. straipsnyje "Prisimintina istorinė sukaktis", 3 psl. antroje skiltyje, antroje eilutėje iš apačios išspausdinta "Vienoje galima matyti turtinę adresą", o turėjo būti: arasa. Arasas yra tas pats, kas gobelenas, tik austas skirtinga technika.

× **Bronius Kasakaitis**, Lietuvos Tautinių namų vedėjas, yra paguldėtas Loretto ligoninėje, kur dirba jo žmona dr. Birutė Kasakaitienė. Ligonis pamažu jau sveiksta.

× **Šv. Kryžiaus ligoninė** per rugpjūčio mėnesį išvežiojo 2060 namuose sergantiems maisto. Maistą išvežioja savanoriai. Kas norėtų ateityje savanoriais išvežioti maistą ligoniams, namie gulintiems, prašomi kreiptis į Dianą Soltis, tel. 471-7317. Išvežiojama poromis — vienas vairuoja automobilį, kitas neša ligoninui maistą.

× **Švė. M. Marijos Gimimo** parapijos šv. Vardo draugijos vyrų mėnesinės bendros pamaldos bus švė. M. Marijos Gimimo par. bažnyčioje 8 val., o po sėklės pusryčiai ir trumpas susirinkimas. Kviečiami vyrai, nori dalyvauti šioje draugijoje.

× **Korespondencijoje** iš Cice-ro "Draugo" 30 d. laidoje, 6 psl. išspausdinta "Tautinis išsilavinimas", o turėjo būti: Tautinis išsilavinimas. Už korektūros klaidą autorę atsiprašome.

× **Kun. dr. Viktoras Skilandžius**, kalėjimų kapelionas Ottawoje, Ont., Kanadoje, mokėdamas prenumeratą, atsiuntė 50 dol. auką "Draugo" spaudai stiprinti. Kun. V. Skilandžiūn laikome garbės prenumeratorium, o už auką nuosirdžiai dėkojame.

× **Jadvyga L. Kanapė**, Coral Springs, Fla., pratęsė prenumeratą su 25 dol. auka. J. Kanapė skelbiame garbės prenumeratore, o už savos spaudos rėmimą tariame nuosirdų ačiū.

× **Edvardas Meilus, Sr.**, gyv. Shrewsbury, Mass., buvo specialiai atvykęs į Chicago dalyvauti sūnaus Edvardo su Terese Galdelyte vestuvėse. Ta proga atvyko į "Draugą", pasidalino kelionės išpuodžiais ir žiniomis iš lietuvių gyvenimo. Vertindamas lietuviško žodžio reikšmę išvežiojo, įteikė 20 dol. "Draugo" paramai. Labai ačiū.

× **Darius ir Girėno lit. mokyklos** tradicinis pokylis įvyks šeštadienį, spalio 15 d., 7 v. vak. Jaunimo centro kavinėje. Programą atliks "Vaiva". Gros A. Stelmoko orkestras. Kviečiame visus — mokinių tėvelius, mokyklos absolventus ir bičiulius. Rezervacijoms telefonuoti Austei Vygantienai — 446-5392 arba Dalai Woss — 639-1398. (pr.).

× **Sakių Apskr. Klubo rudens** balius įvyks spalio mėn. 15 d. Vydžių salėje, 2455 West 47th St., Chicagoje. Šalta ir šilta vakarienė. Šokiams gros Ewald Knoll orkestras. Bilietai po 10 dol. Pradžia 7 val. vak. Bilietų galima gauti paskambinus telef. VI 7-3856 arba 925-0911. (pr.).

× **Dėmesio! Formuojamas** orkestras šokių muzikai. Suinteresuotieji muzikos instrumentalistai, nedelsdami skambinkite tel. 579-3934. (sk.).

× **Dengiamie ir taisome visų rūšių stogus**. Taip pat darome aluminijaus ir medžio darbus. Skamb. Algii Jaisaiūni tel. 434-4486 arba 434-2165. (sk.).

Skautų vadovai ir skautai "Aušros" Jubiliejine stovykloje Auroroje, Kanadoje.

Nuotr. J. Tamulaitis

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

VISI RUOŠIASI SV. KAZIMIERO JUBILIEJUI

Praėjusį penktadienį, rugsėjo 30 d., Chicagoje vyko Pasaulio Lietuvių katalikų bendrijos valdybos posėdis, kuriame buvo apsvaistyti bendrieji pasaulio katalikų reikalai.

Visuomenininko premija šiais metais buvo paskirta Europoje. Ten sudaryta Jury komisija šiai premijai parinko visuomenininką dr. Kajtėną Cėginską. Ateinančių metų visuomenininko premijai gauti parinkta J. A. V-bės. Nutarta sprendimų komisijai paversti sudaryti JAV Katalikų federacijos centro valdybą. Premijos mecenatas yra kun. J. Prunskis.

Daug dėmesio buvo skirta psichikėjimams apie besitarnaujančius šv. Kazimiero metus. Šio jubiliejaus komisija, vadovaujama V. Volero, yra užsakiusi visą eilę studijų, liečiančių šv.

× **Danutė Bilaišienė**, Chicago, Ill., mūsų rėmėja, grąžindama laimėjimų šakneles, pridėjo 20 dol. auką ir laiškutį: "Mano gili padėka visiems, kurie dirba gelbėdami lietuvišką spaudą. Linkiu "Draugui" didelio pasisekimo". Labai ačiū už auką ir linkėjimus.

× **Vladas Kulbokas**, Gulfport, Fla., atsiuntė 15 dol. auką ir grąžino laimėjimų šakneles. Pranas Šulas, Chicago, Ill., įteikė 10 dol. Nuosirdus ačiū.

× **Jonas Zubavičius**, Sunny Hills, Fla., Ona A. Dorn, Corning, N. Y., grąžino laimėjimų šakneles ir kiekvienas pridėjo po 20 dol. aukų. Nuosirdus ačiū.

× **J. ir F. Klimaičiai**, Highland Ht., Ohio, mūsų nuosirdūs rėmėjai, vertindami lietuviško žodžio reikalingumą išvežiojo, atsiuntė 50 dol. auką dienraščio stiprinimui. Labai ačiū.

× **Alex Šatas**, Cicero, Ill., pratęsė "Draugo" prenumeratą su 15 dol. auka. Nuosirdus ačiū.

× **Bostono šaulių Vnagačio** kuopa, Boston, Mass., vertindama lietuviško dienraščio reikalingą darbą lietuvių išvežiojo, atsiuntė 25 dol. auką per P. Milierienę dienraščio palaikymui. Labai ačiū visiems kuopos nariams.

× **Antanas ir Aldona Jamdoliai**, Chicago, Ill., mūsų rėmėjai, atsiuntė 20 dol. auką ir grąžino laimėjimų šakneles. Nuosirdus ačiū už lietuviškos spaudos rėmimą.

× **Grazina ir Albinas Reškevičius**, Omaha, Nebr., visuomenininkai, lietuviškų organizacijų darbuotojai, buvo atvykę į Chicago į dalyvavo Teresės Gaidelytės su Edvardu Meilum vestuvėse. Apsilankę "Drauge", įsigijo naujausių leidinių ir plokštelių už didesnę sumą ir dar paaukojo 8 dol. Labai ačiū.

× **Dana ir Algis Praidai**, Irena Šarkaitė-Matz, Omaha, Nebr., dalyvavo Teresės Gaidelytės su Edvardu Meilum vestuvėse Chicagoje, apsilankę "Drauge" ir įsigijo plokštelių ir naujausių leidinių už daugiau kaip 90 dol.

Kazimiero asmenį. Buvo pranešta, kad S. Sužiedėlio studija yra baigta. Jos vertimas angliškai taip pat yra padarytas. Ispanų kalba leidiniui bus pasinaudota dr. Vyt. Dambavos Venecueloje išleista knyga apie šv. Kazimierą. Jos laida bus pakartota. Rūpinamasi S. Sužiedėlio studijos vertimu į prancūzų ir italų kalbas. Prof. P. Rabikausko studija apie šv. Kazimierą yra rašoma, pasinaudojant Vatikano rasta dokumentais. Dr. A. Šešplaukio sudaryta lietuvių rašytojų antologija apie šv. Kazimierą yra jau spausdėję. Šv. Kazimiero atvaizdų rinkinį, kurį ruošė kun. S. Yla, dabar toliau tvarko Paulius Jurkus. Apie visa tai posėdžio dalyvius pa informavo vysk. V. Brizgys. Be to, paaiškėjo, kad Liet. Istorijos draugija ruošia specialų "Tautos Praeities" numerį, skirtą šv. Kazimiero gyvenimui nusišviesti. Tam tikslui yra užrašyta daugelis lietuvių ir lenkų istorikų.

Pagrindinis šv. Kazimiero minėjimas bus Romoje šv. Petro bazilikoje, kur viso pasaulio jaunimui Mišias laikys pats šv. Tėvas. Įvairios lietuvių ekskursijos ir tas iškilmės jau iš atskirų Amerikos ir kitų kraštų miestų yra organizuojamos.

Šv. Kazimiero jubiliejaus proga Romoje vyks pasaulio Lietuvių bendrijos atstovų suvažiavimas, kuriame bus renkama valdyba ateinančiam terminui. Skatinamos įvairių kraštų bendrinės organizacijos atsiųsti atitinkamą atstovų skaičių.

Amerikos pagrindinis šv. Kazimiero minėjimas bus Toronte, Kanadoje, kur bus statoma opera, parašyta šv. Kazimiero garbei. Libreto autorius yra poetas K. Bradūnas. Muziką ruošia Darius Lapinskas. Šios iškilmės vyks 1984 m. Darbo dienos savaitgalį rugsėjo pradžioje.

Po to buvo padaryti pranešimai aktualiais reikalais. Dr. L. Sidrys ir dr. J. Meškauskas pranešė apie reikalus, susijusius su "Gerojo Ganytojo" namų korporacija. Jon įeina, be Onos Prancevičiūtės, Pasaulio L. K. bendrija, jėzuitai ir L. K. federacija.

Pasidalyta nuomonėmis apie iškilusį sumanymą leisti anglišką laikraštį "Lithuanian Observer".

Iškeltas pagedavimas, kad atskiruose miestuose būtų paskelbta, kuriose bažnyčiose galima įsigyti šventųjų metų atlaidus.

Posėdyje, be minėtų asmenų, dar dalyvavo iš Floridos atvykęs vienas iš PLK bendrijos steigėjų Kazys Kleiva, kuris šiomis dienomis kartu su savo žmona švenčia 50 metų moterystės jubiliejų. Dalyvavo dr. J. Jerome, A. Kižienė ir kun. V. Bagdanavičius. V. Bgd.

FRANCIŠKIEČIŲ SESELIŲ RĖMĖJŲ SEIMAS

Metinis pranciškiečių seselių, kurių centras yra Pittsburghe, Pa., Chicago seselių skryžias surengtas seimas buvo sekmadienį, spalio 2 d., Marijonų ko-

plyčioje ir svetainėje. Prasidėjo šv. Mišiomis, kurias atlaikė Marijonų vienuolių provinciolas kun. Viktoras Rimšelis 11 val. ryto. Graži buvo diena, dalyvių taip pat susirinko gražus būrys. Kun. V. Rimšelis pamokslė papasakojo apie šv. Pranciškaus gyvenimo kelią — atstatyti bažnyčią ir daryti gerus darbus savo artimui, kaip Kristus buvo įsakęs savo apaštalams ir mokiniams. Jis priminė, kad pranciškiečiai sesės savo vienuolių seka šv. Pranciškaus pėdomis, o rėmėjai padeda joms šiame pasaulyje geriau tarnauti Kristaus Bažnyčiai ir savo artimui. Tuo ir rėmėjai seka šv. Pranciškaus pėdomis.

Po pamaldų Marijonų svetainėje buvo pietūs, kuriuos malda pradėjo kun. Petras Cibulskis. Per pietus buvo ne tik pasikalbėta, bet taip pat pasitarta apie atliktus ir būsimus darbus. Pietūs pabaigus, rėmėjų pirmininkė Sabina Klatt pradėjo seimą, trumpu žodžiu pasveikindama visus susirinkusius delegatus ir rėmėjus, padėkodama už aukas, kurias net nedalyvaudami yra prisuntę.

Seselių vardu kalbėjo iš Pittsburgho atvykusios ses. Felicija, pasveikindama seselių vardu Chicago seselių rėmėjų ir padėkodama už prisidėjimą prie vienuolių darbų. Ji taip pat papasakojė apie seselių darbus, rūpesčius ir vargus, norint įvykdyti savo misiją ir savo pašaukimą dabarties gyvenime.

Dar kalbėjo įvairios skyrių vadovės, kurios pasakė, kaip nuosirdžiai jų skyrėsi dirba, kad seselės galėtų geriau tarnauti Dievui ir žmonėms.

Rašyt. Antanas Gustaitis skaitys paskaitą apie kan. J. Tumų-Vaižgantą Liet. Tautiniuose namuose spalio 9 d.

LIETUVOS PASIUNTINYS ŽINIOS

— **Pabaltijo valstybių atstovai** lankėsi Valstybės departamente. Rugsėjo 28 d. Mark Palmer, Valstybės sekretoriaus asistento Europos reikalams pavaduotojas, priėmė Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovus — dr. S. A. Bačkį, A. Dinbergą ir E. Jaakson. Pasimatyme kartu dalyvavo naujasis Rytų Europos ir Jugoslavijos biuro direktorius Richard Combs, Jr., bei Pabaltijo skryžiaus vedėjas John W. Zerolis. Pasikalbėjimas užtruko 45 min., kurio metu buvo paliešti aktualieji Pabaltijo valstybės liečiai reikalai.

— **Spalio 5 d. priešpiet** vyks JAV Kongreso jungtinis senato ir Atstovų rūmų posėdis, kuriame kalbą pasakys Vakarų Vokietijos prezidentas dr. Karl Carstens. Valstybės sekretoriaus kvietimu tame posėdyje dalyvaus Lietuvos atstovas dr. S. A. Bačkis kartu su visų diplomatinių misijų šefais.

— **Rugsėjo 30 d. ponio Bush**, viceprezidento žmona, surengė viceprezidento rezidencijoje pietus diplomatinių misijų šefų žmonių garbei. Į vaišes buvo pakviesta ir jose dalyvavo Ona Bačkienė.

— **Rugsėjo 9 d. Washingtono** katedroje įvyko pamaldos už žuvusius rugsėjo 1 d. Sovietų nušautame Korėjos lėktuve. Jose dalyvavo prezidentas R. Reaganas su žmona, kabineto bei JAV Kongreso nariai ir diplomatinio korpuso atstovai, kurių tarpe buvo Lietuvos ir Latvijos atstovai.

— **Mirus buvusiame Belgijos** karaliui Leopoldui III rugsėjo 25 d., Lietuvos atstovas dr. S. A.

Bačkis pareiškė užuojautą, pasirašydamas Belgijos ambasadoje užuojautų knygoje.

— **JAV Valstybės sekretorius** Shultz su žmona pakvietė Lietuvos atstovą dr. S. A. Bačkį ir O. Bačkienę dalyvauti spalio 29 d. 23-me Jungtinių Tautų koncerte ir vakarieneje. Šios iškilmės rengiamos minint 38-tąją Jungtinių Tautų organizacijos sukaktį ir pageriant diplomatinę misijų prie JAV šefus bei ambasadorius prie Amerikos Valstybių organizacijos.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— **Maspeth, N. Y., Atsimainymo** parapija švenčia 75-rių metų sukaktį. Nauja ir graži bažnyčia pastatyta 1962 m. architektu a. a. Jono Muloko projektu. Išpuošta dail. Vyt. K. Jonyno. Iškilmingas pamaldas tai sukaktį paminėti rengia spalio 9 d. Dalyvaus Brooklyn vysk. F. Mugavero, pamokslą pasakys ilgametis šios parapijos klebonas, dabar emeritas prel. Jonas Balkūnas. Vakarieneje žodį tars toji parapijos ilgai vikaru buvęs kun. Jonas Pakalniškis, dabar Apreiškimo parapijos klebonas Brooklyn. Kalbės ir dabartinis klebonas prel. Pranas Bulovas.

— **Arkivysk. Frank Rodimer**, Patersono, N. J., ordinaras, po vizito "ad limina" pas popiežių Joną Paulių II rašo savo įspūdžius arkivyskupijos laikraštyje "The Beacon". Įdomu, kad arkivyskupas, išlaikydami paslaptį apie pokalbius su popiežium, rašo, kad pusryčiuose su popiežium kalbėjosi apie Korėjos lėktuvo nušovimą, apie Kiniją, apie Lietuvą.

Naujų valdybų buvo išrinkti: Sabina Klatt — pirmininkė, Anna Paukštienė — pirmąją vicepirmininkę, Genė Pargauskienė — antrąją vicepirm., Stelė Kaulakienė — sekretore, Ursulė Rastenienė — išdėtinke, Eva Lukienė — informacijos vadove, Anna Paurazienė ir Ursulė Gerlaucienė — izdo globėjomis, Pranutė Ivanauskienė — tvarkdare ir John Henson — fondo vadovu. Seimo pabaigoje malda sukalbėjo Br. Tadas Margis.

Pamažu skirstėsi seimo dalyviai, linkdami ateinančiais metais susirinkti vėl seime, o anksčiau metinėje vakarieneje. Dalyvavo ses. Felicija Juciūtė iš Pittsburgho, Pa., ir ses. Prances Grybaitė, kuri šiuo metu prižiūri savo senutę motiną Chicagoje.

Seimas praėjo labai gera ir nuosirdžia nuotaika. Rėmėjai buvo patenkinti ne tik pačiu seimu, bet ir jo pravedimu, ką reikia laikyti ses. Felicijos Juciūtės ir pirmininkės Sabinos Klatt nuopelnais.

VILNIAUS DIENOS MINEJIMAS

Vilniaus Krašto Lietuvių s-gos Chicago skryžiaus valdybos rengiama tradicinė Vilniaus diena — spalio 9-toji — šiais metais bus minima spalio 9 d., sekmadienį, Jaunimo centre, Chicagoje. Iškilmingos šv. Mišios bus Jėzuitų koplyčioje 10:15 val. r. Pamaldų metu giedos sol. Genovaitė Mažeikienė, vargonais pri-tars muz. Manigirdas Motekaitis.

Po pamaldų prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo bus pagerbti visi kovoję ir žuvę dėl sostinės Vilniaus. Aukure ugnį žiebs Julius Pakalka. Vainiką padės Petras Norieka. Žodį tars Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas Teodoras Blinstrubas.

Apeigoms prie paminklo vadovaus inž. Kazys Oželis, o vėliau eisena tvarkys Juozas Gurevičius.

Patriotinė Chicago lietuvių visuomenė ir skryžiaus nariai kviečiami pamaldose ir apeigose gausiai dalyvauti.

Valdyba

Advokatas GINTARAS P. GEPENAS

2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5163

Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.